

Déli Hírlap

TIMIȘOARA, L. Piața Brătianu No. 2
Telefon: 28-10.
Redacția și administrația:

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de însc. în Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. DR. VARNAY ELENER

A MI UTUNK

Az a gondviselés-szerű bölcsesség, amely megállította a jelenleg uralkodó nemzetet a politikai utvesztők nagyon is lejtős útján, nemzet-töredékünk részére is lehetővé tette, hogy szélesebb alapon szervezkedjék és a szervezkedés elé a mult gyakorlatától eltérően, ne gördítsenek a hatóságok akadályokat.

Magyar Népközösség a neve ennek az új formának, amelynek kereteiben a romániai magyarság nemzeti egységét kifejezésre juttathatja. Ez a keret annak az egységnek folytatása, melyet a magyarság husz év alatt megteremtett. Most ennek a nemzet-építő munkának folytatása következik! Ehhez az építéshez hivatalos a romániai magyarságnak minden tagja. Férfi és nő, kicsiny és nagy egyaránt. Itt most nem arról van szó, hogy időnként elkövetkező választásokon tíz vagy tizenegy képviselőt juttathatunk-e jövendőlemhez, hanem, hogy mindannyian kivesszük részünket abból az építő munkából, amellyel mindnyájunk boldogulását akarjuk szolgálni.

Beláthatatlanul nagy az a munkatér, amelyen dolgoznunk kell. A nemzetek versengése ösztökéljen bennünket. Most, mikor kisebb-bébi sorsunkban is gyümölcsözünk, olyan eszméknek kell hogy előharcosaivá váljunk, mely talán nemcsak egy nemzet, hanem az emberiség jövőjét van hivatva szolgálni. A mikor az egész világ mindjobban belesüllyed az anyagi erők elnyelő rabságába, amikor a gépek zakatolása elnyomja a mennydörgés hangját, amikor az emberi tudásba vetett hit eltáncol az Istenhitet, akkor fontos, hogy éljen a földnek valamely sarkában egy nemzet, amely még képes a szellemi erők fenségét hirdetni és szolgálni.

Eredményt csak az érhet el, aki tudatosan készül a munkára. Van-e tehát elsőbrendű kötelességünk, mint a tömegek öntudatosítása. Emberi és nemzeti öntudatot! Érezze mindenki, hogy egy közösség tagja, amely megvédi őt és amelyet meg kell védeni. Ez a folytonos kölcsönösség: a védettség érzete és a védelem készsége volt az összetartója minden időben népeknek és nemzeteknek. A jelszó: összetartás — e két érzésnek gyermeke. Ha tehát azt akarjuk, hogy legyen közöttünk összetartás, ne a szót kiabáljuk, hanem fokozzuk népünknek minden egyes tagjában a védettség érzetét és ezzel önmagától fog nőni benne a közösség megvédésének készsége.

Hogy a munkát, mit vállalunk, el is végezhessük, ahhoz egészséges szervezet kell. Ha a testnek legkisebb részét is betegnek hagyjuk, megsínyli az egész test. A Romániai Magyar Népközösség egyetlen élő test, szervezete ma Erdély és a Bánság magyarságának. Ne higgyük, hogy lehetnek a részek betegségei. Gyógyítsuk meg tehát a legkisebb sebet is, melyet ejtettek vagy ejtettünk kisebb-nagyobb nemzeti testben. De gyógyítsuk meg a lelket is, mely elhagyatottságában tévútra tévedt vagy posványba süllyedt, vagy idegen eszmék szolgálatába szegődött. Hívjunk mindenkit a nemzeti eszme táborába.

Ha azt akarjuk, hogy népünknek minden egyes tagja bekapcsolódhasson a munkába, akkor meg kell láttatnunk mindenkiel a célt, amit magunk elé tűzünk. A cél pedig olyan legyen, hogy azon mindenki külön-külön és egymástól függetlenül is munkálkodhasson. Ne legyen ködös, ne legyen elérhetetlen, még kevésbé lehet titkos. Ne utánozzuk a nemzetek hatalmasait, kik a nemzeti közösséget egyszerűen munkaközösséggé alacsonyították. A mi nemzeti létünk legyen az, aminek teremtvé lett, vagyis legyen lélek-közösség. Ne engedjük, hogy bárki is áttalunk vagy velünk modern bábeli tornyot építessen akár tudományból, akár művészetből, mert egykénnyel hangzik, amint az eget ostromolja ez is — meg az is. Legyen mindenki, aki magyar, erős lélek, mert a lélek isteni vár, mely bevetetlen és elpusztíthatatlan. Legyen a magyar öntudat a lélek eme erősségének tudata, legyen a ma-

Németország őszinte békét akar

Hitler kancellár pénteki beszéde csak általános feltételeket fog tartalmazni

Olaszországgal és Oroszországgal egyetértésben készülnek a német javaslatok

Rómából jelentik: A Messagero szerint a német kormány magatartásától függ Európa további sorsa. A német kormány és a nemzeti szocialista párt vezetősége el van határozva arra, hogy valóban békét köt. Német kormánykörökben kijelentették, hogy

a német vezető államférfiak mindent elkövetnek, hogy valóban sikerüljön meg egyezni a nyugati demokráciákkal. Ez a béke azonban német szempontból csakis becsületes béke lehet és nem jelenti Németország nagy kívánságainak feladását. A lap szerint Hitler pénteki beszéde békebeszéd lesz, de nem fog részletes ajánlatokat tartalmazni.

Nagy általánosságban fogja csak megjelölni Németország békefeltételeit és érinti majd azokat a megoldási lehetőségeket, amelyeket a német kormány is számbavehetőnek

tart a béke megkötésével kapcsolatban. Hitler azért nem beszél részletes ajánlatról, mert meg akarja várni beszédének nemzetközi visszhangját.

Németország ezidőszent szoros összeköttetésben áll Olaszországgal és Szovjet-Oroszországgal és valószínűleg

a velük való előzetes tanácskozás után készíti el a német kormány a javaslatait. Amikor pedig a német kormány ismerni fogja az angol-francia választ, akkor lehet szó arról, hogy Németország diplomáciai akció útján bizonyos békejavaslatokat terjessz elő.

Németország nem fog kis részletkérdésekben nagy akadályokat csinálni, mert felfogása szerint hosszantartó, szilárd béke-rendszert kell kiépíteni és ennek érdekében fel kell áldozni a kisebb problémákat.

Feszült várakozás Hitler beszéde előtt

Berlinből jelentik: A német fővárosban feszült érdeklődéssel tekintenek Hitler kancellár pénteki déli beszéde elé, minthogy Chamberlain angol miniszterelnök kijelentette, hogy megvizsgálják a német részről elhangzó javaslatokat. Bizonyosra veszik, hogy Hitler határozott javaslatokat tár a nyugati hatalmak elé.

Butler külügyi államtitkár bejelentése

Londonból jelentik: Butler angol külügyi államtitkár az alsóház ülésén bejelentette, hogy a német kormány a londoni svájci követ útján közölte az angol kormánnyal, hogy a német birodalmi kormány betartja az 1925. évi genfi jegy-

zökönyv rendelkezéseit és ezzel eltölti a hadserege részére a mérgezőgázok és a bacillusbombák használatát. A német kormány elvének alkalmazására viszonyosságot kíván az angol kormánytól. (Radiopress.)

„Nem szabad visszautasítani az alkalmas békeajánlatot“

Londonból jelentik: (Radior.) A lordok házában lord Halifax által beterjesztett kormány nyilatkozat vitáját folytatták. Lord Snell, a munkáspárt szónoka többek között ezeket mondotta:

— Sajnos, nincsen semmi okunk arra, hogy higgyünk a nemzeti szocialista kormány azon szándékában, hogy megváltoztatta véleményét és célját. Kötelezettséget vállalhatunk abban a tekintetben, hogyha békekötésre kerül a sor, reális békét lehessen kötni és nem fegyverszünetet, mert azt az időt felhasználhatják arra, hogy újabb támadás céljá-

ból felfegyverkezessenek. Nem akarunk többé bizonytalanságban élni. Remélem, hogy kormány nem utasít vissza semmi olyan javaslatot, amely alkalmas a valódi béke megkötésére, de azt is remélem, hogy álbékét sem fog kötni.

Lord Samuel, a liberális párt szónoka ezeket jelentette ki:

— El kell ismerni, hogy Törökországnak saját érdekében áll, hogy szomszédaival jóviszonyt tartson fenn és ezt a magatartást nem szabad ellenségesnek tekinteni. Különösen akkor nem, ha Török-

gyar szervezet a lelkek áttörhetetlen falazata és váljék belőle nemzeti életnek sziklavára.

Körülöttünk nagy küzdelem folyik. Csodálatos időnknek vagyunk tanui, Talán senkisé is látja még a dolgok igazi értelmét, mert régtől fogva elrejtették az ember elől. A bizonytalanságban csak egy bizonyosság van: jó annak, akinek nem kell beavatkoznia. Ezekre a nehéz időkre esik a mi belső életünknek a kialakítása. Részbe vagyunk az egésznek, minden cselekedetünk ehhez igazodjon. Ha csak

meddő helyi harcokat vivunk, akkor vakok vagyunk. Azokra bizzuk, hogy életünk figyelői legyenek, a kikeről tudjuk, hogy messzebb látnak, a mi szűk körzetünkön! A rövidlátás elég átok volt rajtunk eddig, ne engedjük tovább érvényesülni! Az szőljön akinek nemcsak szava, hanem gondolata is van és arra hallgassunk, aki mindnyájunk gondolatánál szószóloja. Legyünk határozottak, mert az ingadozásnál nincsen utálatosabb. Kemény és határozott lelkű legyen mindenki, aki magyar és akkor meg fogjuk állani helyünkön az eszmék világharcában

ország betartja a Franciaországgal és Nagy-Britanniával szemben vállalt kötelezettségeket. Ezután lord Cecil szólalt fel és abbéli reményének adott ki-

fejezést, hogy a kormánynak lesz bátorsága arra, hogy ne mulassza el az alkalmas pillanatot, amelyben leszögezheti háborus céljait.

Halifax lord beszédének hatása

Londonból jelentik: Halifax lordnak a német-orosz békeszerződésről szóló tegnapi beszéde alkalmat ad az angol sajtónak, hogy újból nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a szövetséges hatalmak nem engednek az erőszaknak. A Daily Telegraph azon a véleményen van, hogy az ellenféllel való meg egyezésként csak az erőszakos cselekedetek kiújulásához vezet. (Radiopress.)

„AMIG NINCS BEKEJAVASLAT, NEM LEHET ARRÓL BESZÉLNI”

Londonból jelentik: (Rador.) Halifax lord külügyminiszter a szerdai kormányinterjúval kapcsolatban még a következőket mondotta:

— Véleményem szerint a török-orosz viszony egyrészt a török-angol és a török-francia viszony, másrészt minden konfliktus nélkül összeegyeztethető. A Franciaországban megalakult lengyel kormányt Nagy-Britannia kormánya törvényesnek ismeri el és kétségtelen, hogy ez a kormány van hivatva a lengyel függetlenség és ellenállás harcának folytatására. Ami egy esetleges békeajánlat lehetőségét illeti, a külügyminiszter kijelentette, hogy amíg egy ilyen ajánlat meg nem érkezik, nem lehet előzetesen bírálatot mondani fölé. A háborúért a felelősség egyetlen ember vállára nehezedik. A német kormánnyal igen sokszor kísérleteztünk és ami a jövőbeli biztosítékokat illeti, meg kell, hogy állapítsuk, hogy Németország jelenlegi kormánya számos olyan nemzetközi egyezményt irt alá, amelyek teljesen ellentétben állanak az általuk olyan nagy heveséggel fenntartott politikai alapelvekkel. A biztonságot csak úgy lehet helyreállítani, ha valamennyi békeszerető nemzet egyesül, ha a támadással való fenyegetőzések megszűnnek és ha a fegyverkezési versenyt kiküszöböljük.

A FRANCIA SAJTÓ DALADIER SZERDAI BESZÉDERŐL

Párisból jelentik: A francia közvélemény elutasító álláspontot helyezkedik minden olyan javaslattal szemben, amely a jelenlegi helyzet elfogadását és amely a nemzeti szocializmussal való megalkuvást előzolja. A nyugati hatalmak — mondják a francia fővárosban — most ka-

Mandzsukuo Oroszországon át akar szójababot szállítani

Tokióból jelentik: (Rador.) A Domei ügynökség jelentik: A mandzsukui szójababtermelők és exportőrök kérelmet intéztek a Szovjet kormányhoz, hogy adjon engedélyt a tranzs szibériai vasút vonalának használatára, hogy a szójababot Németországba és Olaszországba szállíthassák.

Vasakarát

Irtá: M. W. CATHCART

Vége a megalkuvásnak! Amint megérkezik, világosan, keményen ki fogom jelenteni:

— Vége!

Végre tisztáznom kell a helyzetet egyszerűségeimre. Már nem vagyok éretlen tacsó, érvényesítenem kell az akaratomat. Egyszerű és világos: nem akarok továbbra is Margaret rabszolgája lenni! Nem vagyok Paprikajancsi, hanem felnőtt, komoly férfi!

Ez az állapot már egy év óta tart így, tehát legfőbb ideje, hogy Margarettel szemben ez az alárendeltségi viszony megszűnjék.

Le kell számolnom azzal a rossz szokásával is, hogy mindig megvárta. Már félórája ülök itt, ebben az unalmas cukrázdában.

Ha meg gondolom, milyen furcsa volt az ismerkedésünk. Senki sem mutatott be egymásnak, nem jó barátok vagy barátok hoztak össze, mint ahogy az olyan gyakran megszokott történni. Szóval, senki sem húzta fel azt a gúpezetet, amelyik egymás karjába kergetett minket. Margaret önként, minden biztatás, csábítás vagy rábeszélés nélkül bozult a nyakamba, én pedig nem védekeztem, mert az első másodperctől kezdve megtetszett nekem.

Úgy történt, hogy egy októberi délután a mozi előtt álltam és a következő film reklámképeit nézegettem, amikor hirtelen egy kedves arc, szőke lány a nyakamba ugrott és szerelmesen kiáltotta:

— Drága Tom! Csakhogy itt vagy! Már azt hittem, hogy félreértettem a telefonodát!

Egy perccel tovább tartottam átölelve a lányt, mint ahogy az feltétlenül szükséges volt, s ekközben alkalmam volt jól az arcomba nézni, mire rémülten feliskoltott és eltaszított magától.

— Isteneim... tévedtem! — mondta zavartan és el akart rohanni, de én megfogtam a kezét, magyarázgatam, hogy egyáltalában nem érzem magam

tonai, pénzügyi és gazdasági szempontból igen előnyös helyzetben vannak és súlyos gondatlanság volna engedékenységet mutatni. Az Intransigent megjegyzi, hogy a nyugati hatalmak nemcsak a hitlerizmus ellen, hanem a pángermanizmus ellen is küzdenek. — A Le Temps szerint Franciaország és Anglia addig folytatják a háborút, amíg helye nem áll a szerződések tiszteletén alapuló rend. Európát fel kell szabáditani az erőszakon nyugvó politikára.

A párisi lapok különben nagy érdeklődéssel foglalkoznak Daladier miniszterelnök beszédével, amelyet szó szerinti terjedelmében első helyen, feltűnést keltő beállításban közölnek és ki-

Elsüllyedt egy görög hajó

Dublinból jelentik: A Diamantis nevű görög hajót a brit szigetektől hatvan mérföldnyire német tengeralattjáró elsüllyesztette. A huszonnyolc főből álló személyzet harminchat órán át tartózkodott a német tengeralattjárón, ahol udvariasan bántak velük.

A Diamantis legénységét a német tengeralattjáró partra tette. Szerdán este hat órakor a Dingle öblöt őrző vámosok és polgárőrség tagjai a partok mentén meglátták a tengeralattjárót, amint éppen felbukkant a víz színén. Azt is megfigyelhették, hogy idegen matrózok gyorsan kiszállnak a hajóból és elérték a partot. Őrjárat indult a bűvárhajó felé, mert azt remélték, hogy sikerül azt elfogni, de a kísérlet hiábavalónak bizonyult, miután a bűvármászad a nyílt tengeren alámerült. (Rador.)

TENGERI ÜTKÖZET?

Koppenhágából jelentik: (Rador.) A Reuter ügynökség közlése szerint szerdán reggel Esbjerg dán kikötő közelében ágyúdörgést hallottak. Valószínűnek látszik, hogy Helgoland sziget szélességében nagyobb tengeri ütközet zajlott le.

MŰKÖDIK A NÉMET-OROSZ HATÁRKIJELŐLŐ BIZOTTSÁG

Moszkvából jelentik: (Radiopress.) Molotov külügyi népbiztos és Schullenburg gróf moszkvai német nagykövét tegnap aláírták a német-orosz határvonal megállapításáról szóló szerződés első jegyzőkönyvét, amely pontosan megállapítja a régi

Hitler Varsóban katonai szemlét tartott

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér csütörtökön reggel kilenc órakor repülőgépen elhagyta Berlint és Varsóba utazott. Délután a birodalmi vezér résztvett a Varsóban tartott nagy csapatszemlén.

emelik a beszéd azon részét, amely szerint Franciaország és Anglia a végsőkig harcolnak a maguk elé tűzött feladatért. A francia kormányelnök beszéde politikai körökben is általános meglepedést keltett. Dicsérik a beszéd világosságát és erélyét és hangoztatják, hogy nem tűrik meg a biztonság hiányát, amely eddig Európában uralkodott. Az Epoque megjegyzi, hogy az angol és francia álláspont e tekintetben teljesen egyezik. — A Petit Parisien azt írja, hogy olyan állandó biztonsági állapotot kell teremteni Európában, amely lehetővé teszi a tartós békét. Daladier e tekintetben egyetért Chamberlain miniszterelnökkel, akinek nyilatkozatát mindenben helyeselte. — Az Oeuvre azt írja, hogy Daladier miniszterelnök helyzete megerősödött. Felzúljítja a lap a miniszterelnököt, ha ezen az úton halad tovább, úgy minden párt és a nép teljes bizalommal fogja őt támogatni. (Radiopress.)

Lengyelország területén az új határvonalat. A jegyzőkönyvben megállapodás jött létre arra vonatkozólag, hogy vegyes szovjet-német bizottság száll ki, amely a terepen pontosan megjelöli térképeken feltüntetett határvonalat. Ez a bizottság október 9-én kezdi meg munkáját. A bizottság által megállapított végleges határt Németország és Szovjetországnak vezetői jegyzőkönyvben fogják elismerni.

NÉMET HARCTÉRI JELENTÉS

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnokságának hivatalos jelentése a következő:

— Keleten folytattuk a Visztulától Keletre fekvő területek megtisztítását a szétszórt lengyel csapatrészekből. — Nyugaton csak csekély felderítés és tűzérési tevékenység folyt. (Radiopress.)

ÚJABB NÉMET TAMADÁS NYUGATON

Fárisból jelentik: (Rador.) A francia hadvezetőség október negyedikén este kiadott jelentése így hangzik: Járóharok az arconval különböző pontjain. Az ellenség Pirmasestől délre támadást kísérelt meg, de visszavertük. Az egyik francia bűvárhajó elfogott és francia kikötőbe kísért egy német kereskedelmi gőzöst.

Párisból jelentik: A francia nagyvezérkar csütörtökön délelőtt kiadott jelentése így szól:

— A harctér különböző pontjain időközönként tűzérési harc van.

mebántottnak és addig magyarázkodtunk kölesönösen, amíg a lány beleegyezett abba, hogy együtt egy közeli bárban egy teát megigyak.

Valahogy megértettük egymást és aztán már naponta találkoztunk, félév óta pedig Margaret a jegysem. Tom teljesen kiesett a regényből...

Nagyon szeretjük egymást, de azért mégis sokat veszekedtünk. Margaret kissé kacér, én pedig halálisan feltékeny vagyok. Margaret makacs természetű, én pedig nem szeretek engedni. Kezdetben elkövettem azt a hibát, hogy a nagy szerelmem első bódulatában mindenben a'rendeltem az akaratomat az övének és a lejtőn egyre jobban csúsztam lefelé. De most vége!... A férfi kötelessége önmagával szemben, hogy következetesen keresztülvigye azt, amit akar és én elhatároztam, hogy ezután ezt fogom cselekedni!

Margaret zsarnokságának ezzel befellegzett...

Nem fogok tévovázni, nem leszek többé gyenge, mert belátom, hogy utított a tizenkettedik óra. Ha nem akarok a papucsvitészébe végleg elmerülni, most végre a sarkamra kell állnom. Es ezt meg is fogom tenni.

A haremodorral tisztában vagyok.

Amint Margaret leül az asztalhoz, azonnal keményen, kiméletlenül ki fogom jelenteni, hogy vagy megváltoztatja velem szemben a viselkedését és alárendeli magát az akaratomnak, vagy... elvölök!

Tetszenek érteni?

Az akaratomnak! A vasakaratomnak!

Kemény elhatározásu, elszánt férfi vagyok és ennek megfelelően fogok cselekedni.

Nem fogok többé ennek a... végtelenül bájos és aranyos... teremtesnek a szeszélyei előtt meghajolni! Kétségtelen, hogy Margaret bájos... de most nem erről van szó, hanem a vasakaratom érvényesítéséről! Tudom, hogy simi fog és vad erélyvel tiltakozik. De hiába minden, most nem fogok ellágyulni. Ha a szemem könnyekkel telik meg, nem

őlelem magamhoz, hogy a könnyeit lecsókoljam csodaszép szemérem! Hajthatatlan leszek!

...Most lépett be Margaret a cukrázda külső termébe és egyenesen a meghítt fülké felé jön, ahol találkozni szoktunk, amikor ő az irodából jön, én pedig a szerkesztőségbe indulok.

Feltűnően komoly az arca. Hüvösen üdvözöl, szó nélkül vár, amíg a pincéernő a szokásos teát elébe állítja, aztán így szól:

— Drágám, komoly elhatározást kell veled közőlnöm.

Elvettem magam. Szegény gyermeknek sejtetem sincs arról, hogy a mai nappal csak nekem lehetnek elhatározásaim, amelyeket ukászzerű elhatározottsággal fogok vele közölni és amihez alkalmazkodnia kell... De Margaret nem vett tudomást a nevetésemről, hanem jéghideg hangon folytatta:

— Elhatároztam, hogy felbontom az eljegyzésünket.

Ereztem, hogy... most, vagy soha! Így feleltem:

— Drága gyermekem, mátlól kezdve a te elhatározásaidnak nincs jelentőségük. Én vasakarattal fogom megszabni, hogy mit kívánok és te ahhoz alkalmazkodni fogsz.

Margaret meglepetten, tágranyilt szemekkel bámult rám és dadogva felelt:

— Megőrültél?... Hiszen még csak nem is vagy a férjem!

— Tévedsz — föletem a vasakaratu férfi elhatározottságával, — a jövő héten megtartjuk az esküvönket! Nem tűrök ellentmondást!

Margaret boldogan felkiáltott, a nyakamba ugrott... senki sem ült a közeli asztalnál... és azt mondta:

— Hiszen ez akartam... Nem bírom már a hosszas, céltalan jegyességét!

Ez természetesen csak arra szolgált, hogy a ve-reségét leplezze. De nekem elég a tudat, hogy vasakaratom győzedelmeskedett,

Litvániában katonai erődotket épít a Szovjet

Orosz haderőket vontak össze a lett határon. Tizenhárom napig volt Saracioglu Moszkvában

Istanbulból jelentik: (Radiopress.) Itteni politikai körökben megjegyzik, hogy Saracioglu külügyminiszter elutazása óta 13 nap teit el, ami igen hosszú időtartam a szokásos diplomáciai látogatásokra. Valószínűnek tartják, hogy a Szovjet vezetői újabb javaslatokat tettek a török külügyminiszternek, akikre várja ismét kormányának utasításait.

A moszkvai tárgyalások hosszadalmas elhúzó-dása csodálkozást kelt Istanbulban. Moszkvából érkezett hírek szerint a török küldöttség tegnap olyan utasításokat kapott Ankarából, amelyek lehetővé teszik a félbeszakadt tárgyalások folytatását. Azt hiszik, hogy Saracioglu külügyminiszter ma ismét tanácskozni fog a Szovjet vezetőivel.

A Szovjet Távirati Iroda jelenti: A török külügyminiszter október 3-án a moszkvai török nagykövetet kíséretében megjelent a külügyi népbiztosnál és a külkereskedelmi népbiztosnál. A moszkvai megbeszélések, amelyek barátságos légkörben folytak még néhány napig eltartanak.

Ankarából jelentik: (Dunaposta.) A Török Távirati Iroda jelentése szerint a moszkvai tárgyalások a legbarátságosabb légkörben folynak. Saracioglu külügyminiszter tegnap látogatást tett Vorosilov hadügyi és Nikoan külkereskedelmügyi népbiztosnál, majd felkereste Lenin sírhelyét és ott koszorút helyezett el.

VON PAPAN A TÖRÖK MINISZTER-ELNÖKNÉL

Ankarából jelentik: A Stefani ügynökség jelenti: Von Papan német nagykövetet kihallgatáson fogadta Tefik Sajdán török miniszterelnök, mint a külügyminiszter helyettese. (Rador.)

NÉPSZAVAZÁS LESZ VILNÁBAN

Londonból jelentik: A sajtó kovnói jelentése szerint a Litvániának átvitt orosz javaslatok értelmében az oroszok Litvániában bizonyos katonai és haditengerészeti erőidményeket építenének, minek ellenében az orosz megszállás alatt levő Vilnában és annak környékén népszavazást tartanának, hogy a lakosság döntse el, Litvániához akar-e tartozni. (Dunaposta.)

Kaunasból jelentik: (Dunaposta.) A legfőbb védelmi tanács szerdán a késő éjszakai órákig ülésezett az államelnök részvételével. Urbays külügyminiszter behatóan ismertette a helyzetet és a szovjetkormányval eddig folytatott tárgyalásokat. A gyűlésről nem adtak ki hivatalos jelentést. Urbays csütörtök reggel repülőgépen újból Moszkvába utazott.

LETORSZÁG NEM AKAR SZERZŐDÉST KÖTNI

Tallinból jelentik: A moszkvai megbeszélés-

sek során a lett külügyminiszter részéről történt ellenszegülés miatt, az orosz-eszt határon állomásozó orosz haderőket a lett határra helyezték át.

AZ AALAND-SZIGETEK HELYZETE

Helsinkiből jelentik: (Rador.) Hivatalos helyen megcáfolják a Daily Expressnek azt a híradását, amely szerint az Aaland szigeteket brit csapatok megszállták volna.

FINNORSZÁG NEM KAPOTT MEGHÍVÁST MOSZKVÁBA

Bernből jelentik: Helsinkiből cáfolják azt a hírt, hogy Finnország külügyminisztere szintén meghívást kapott volna Moszkvába. Ellenkezőleg, Oroszország arra kérte Finnországot, hogy ne erősítse meg az Aaland-szigeteket.

Egymillió hold föld kerül felosztásra Magyarországon

Budapestről jelentik: Ma ülést tartott az a parlamentközi bizottság, amely az agrár reform törvénytervezetét készíti el. A törvénytervezet értel-

mében 500.000 hektár földet sajátítanak ki, amelyeket azután kisbirtokosok között osztanak fel. (Rador.)

Megmozdult a kaliforniai hajóraj

Sandiegoból jelentik: Csütörtökön a kaliforniai Sandiegoból húszezer tengerész közlegény indult el a Haway-szigetek felé. A hajóhad huszonkilenc hadihajóból áll és Adolpus Andrews altengernagy vezényli. A hajók között szerepel az Entreprize repülőgépanyahajó, nyolc nehéz

és könnyű cirkáló, tizennyolc torpedóromboló, ezenkívül aknalerakó és aknakutató hajók. Az Entreprizen négy vadászrepülőgépra, valamint felderítő és bombavető repülőgépek vannak. (Rador.)

Két francia kommunista képviselő letartóztatását rendelték el

Párisból jelentik: Ma délelőtt letartóztatási végzést bocsátottak ki Ramet és Florimont francia kommunista képviselők ellen, akiknek tar-

tózkodási helyét eddig még nem sikerült felkutatni. Másik három kommunista képviselő ellen az eljárást ugyancsak folyamatba tették.

A Pittman javaslatot tárgyalja a szenátus

Felhívták Rooseveltet a békekezdeményezésre

Newyorkból jelentik: (Rador.) Colorado demokrata szenátora rádióbeszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy az embargót csakis a „Fizess és vidd” és nem a „hitelben vidd” elve alapján lehet

életbe léptetni. A szónok kijelentette, hogy véleménye szerint ellene van annak az elvnek, amely szerint az elnök kizárólagos joga legyen a veszélyes zónák megállapítása. Ennek leszámításával a Pittman-féle tervezet elfogadható és a jelenlegi európai háború ellenére is tartós békét biztosít az Egyesült Államokban.

A Havas-ügynökség jelentése szerint az amerikai semlegességi törvény második napi tárgyalása sem hozott jelentősebb eredményt. ROOSEVELT KATONAI PARANCSNOKKAL TÁRGYAL.

Washingtonból jelentik: (Dunaposta.) Roosevelttel köztársasági elnök tegnap hosszabb tanácskozást folytatott Goodrin hadügyminiszterrel, Johnson helyettes hadügyminiszterrel és Marschall vezérkari főnökkel. A megbeszélés az európai háborúval összefüggésben folyt.

Washingtonból jelentik: Johnson demokrata szenátor felhívta Roosevelttel elnököt, hogy vegye kezébe az európai konfliktusban való közvetítésben való kezdeményezést. A javaslatot a szenátus külügyi bizottsága külön ülésen fogja megvitatni. (Rador.)

Ki kell adni az illetőségi bizonyítványt akkor is, ha valaki mint köztisztviselő nem fizetett városi adót

Az állampolgárok névjegyzékébe való felvétel céljából Klug Teréz aradi lakosnő kérvényt intézett Arad városához és illetőségi bizonyítvány kiadását kérte. A kérelmet elutasították azzal az indoklással, hogy apja annak idején állami alkalmazott volt és nem fizetett községi adót. A városi határozat ellen Klug Teréz ügyvédje, Plank Pál dr. útján keresetet nyújtott be a temesvári közigazgatási felülvizsgálási bírósághoz, amely az ügy letárgyalása után érdekes döntést hozott. Ebben megalapította a bíróság, hogy Klug Teréz apja több, mint négy évig lakott Aradon, azonban mint állami alkalmazott, a város nem kívánhatta a községi adó megfizetését. Ez jelenleg

nem képezhet akadályt az illetőségi bizonyítvány kiállítására és ezért utasította a bíróság Arad városát, hogy a kért bizonyítványt szolgáltassa ki.

Az új törvény alapján kívánja felvételni magát az állampolgárok lajstromába Krebsz László aradi lakos is, akinek Arad városa szintén megtagadta az illetőségi bizonyítvány kiszolgáltatását. A városi határozat indoklása szerint Krebsz László édesapja az egykori Magyarország határain kívül született és így

mint idegen, nem szerzethetett illetőséget. Az ügy Plank Pál dr. ügyvéd útján ugyancsak a temesvári közigazgatási felülvizsgálási bíróság elé került, amely megállapította, hogy Krebsz ugyan tényleg az egykori Magyarország határain kívül született, de kiskora óta Magyarországon nevelkedett és Sopronmegye egyik községében illetőséget szerzett. Aradon pedig több mint négy évet lakott, így ott is szerzethetett illetőséget. Ezért ebben az ügyben is kötelezték Arad városát, hogy a kért illetőségi bizonyítványt adja ki.

LEGUJABB

Japán felmondta az antikomintern egyezményt?

Londonból jelentik: Berlinből érkező hírek sze-Ezt a hírt a japán kormány eddig nem erősítette, de nem is cáfolta.

Az aradi vértanúk kivégzésének kilencvenéves fordulója

Az október 6-iki gyászos nap története. Tizenhárom hős magyar tábornokot végeztetett ki Haynau osztrák tábornagy

Kilencven esztendő már az aradi tragédia. 49. október 6-án végeztette ki Haynau tábornagy a magyar szabadságharc tizenhárom hős tábornokát és ma, 1939. október 6-án kilenc évtizedes pihen ezen a szörnyű és gyászos történelmi eményen. Mennyi minden történt azóta. Irtózatossá ejti orkánok rázták meg Európa vén földjét, háruk szántották keresztül-kasul a békésen termő szántókat, vérfolyamok hömpölyögtek tova, trónok lottak össze, országok sorát változtatta meg a stória, de az aradi tizenhárom vértanu emléke ma homályosult el. Annnyira mélységesen megrázta nek a napnak minden története, hogy az egymást vető nemzedékek képtelenek elfeledni. Most, a kor nyugaton megint döbög az ágyu, keleten pedig egy országot töröltek le földrészünk térképéről és amikor egy soha el nem képzelhető világéges jüstéjén állunk, a rettenetes kataklizma közepette a tizenhárom vértanu-tábornokra gondolunk, akik a kegyelet szánnyán jönnek most élénk közel az esztendő távlatából.

BORUS OKTÓBERI NAP VOLT...

Október hatodikát majdnem mindenki ismeri. Az aradi minorita tisztelendő atyák, akik mint lelkészek hivatalosan működtek közre a kivégzésnél, fontos feljegyzéseket készítettek a későbbi kutatók számára. Történetírők ezeket a feljegyzéseket használták

Négy tábornok halála a vársáncok között

Schweidel József melegen megszorította Barcz minorita atya kezét, elővette azt a fészületet, melyet atyjától örökölt és amelyet mindig magánál tartott és így szólott hozzá:

— Kezeim között akarom tartani, úgy vele meghalni, s miután meghaltam, ne irtózzék kezeimről kívenni s fiannak átadni!

Kiss Ernő elbúcsúzott lelkésztől, mélyen felsóhajtott és ezt mondotta:

— Szegény hazám! Vége mindennek! Isten büntesse meg hóhérait!

Dessewffy Arisztid büszkén viselkedett a kivégzés előtti percekben és megvetően nyilatkozott a hős tábornokokról. Amikor utólagos szorította meg Baló református lelkész kezét, könny rezgett a szemében.

Lázár Vilmos tábornok megsókolta Winkler minorita atyát és így szólott hozzá:

— Kedves tisztelendő ur! Ha metalan ezen emberek rosszul lőnének s elhibáznának, ne engedjen imlődnöm, hanem azonnal kérje a vezénylő tisztelet, hogy ismételtesse a lövést.

Elhangzott a vezényszó, a lelkészek visszavonultak, a négy tábornokot tizenöt lépésre állították a zászlóaljól, öt-öt lépésnyire egymástól. Felső ölényüket és mellényüket levették, szemüket fehér kendővel bekötötték, majd térdre ereszkedtek. Tizenkét katona kivált a sorból és három-három lépésnyire távolsgában helyezkedtek el egy-egy elítélt előtt. A vezénylő tisztelet kardja suhant egyet és tizenkét puskát eldördült. Három tábornok véresen, holtan bukik le a földre. Kiss Ernő mozdulatlanul térdel, mert a fagyó csak vállát érte. Három közlegény odarohant és közvetlen közlőrl rásütötte fegyverét.

A tragédia első része véget ért.

ISTENNÉL A KEGYELEM...

Reggel hat órákor ugyanez a zászlóalj, visszahagyva két órát a négy holttest mellett, közrefogott másik kilenc magyar tábornokot, hogy a kivégzés helyére kísérje. Haynau a kilenc hősnek, a legrészgyenteljesebb halált, a bitófát juttatta.

Megbilincselve, hármas sorokban haladtak a katonák között, egyedül Damjanich János ült paraszt szekeren, mert törött lábával képtelen volt járni. Amikor kiérték a kivégzés helyére, ahol most az emlékoszlop áll, itt már magasba nyult kilenc egyenes facölöp, mindegyiknek a tetején vaskampó. A bitófa alatt kis számlószéri emelvény, amelyet a kellő percben a hóhérlégények kirántanak az elhútt alól.

Fél hét órákor felolvasták az ítéletet és Tichy őrnagy, vezénylő tisztelet jelt adott a borzalmas aktus megkezdésére. Ugyanazok a lelkészek voltak a tá-

kutforrásul. A legszebb, legfájdóbb és legemberibb írás néhai Tisztai Lajos, egykori neves aradi újságíróé, aki az 1890-ben megjelent „Aradi vértanúk albuma” című munkában, amelyet Varga Ottó tanár szerkesztett, emlékezik meg október hatodikáról. Az ő írása nyomán elevenítjük fel ennek a fekete napnak az eseményeit.

„Szombat volt, a hírhedt októberi szombatok egyike. Kődös, felhős reggel volt, egész kilenc óráig egyetlen napsugár sem törte át a sűrű fellegeket. Negyed 6 órákor tompa moraj s dobpergés hallatszott s néhány perc múlva a Woher-erzed egy zászlóalj a főváros északi oldala előtt fel volt állítva. A várbán levő hatszáznál több fogoly mind egyike szobájába záratott, a bástyákra ágyuk vonattak, amelyek mellett a tűzterek égő kanóccal állottak.”

Fél hatkor hozták elő börtöneikből a golyóhátra ítélt négy tábornokot. Schweidel Józsefet Baróc minorita atya, Kiss Ernőt Marchot várkaplánt, Dessewffy Arisztidet Baló Benjámin református lelkész, Lázár Vilmost Winkler Bruno minorita atya vezette. Mind a négy tábornok fekete atillában hóféhér ingben, fekete nadrágban és glasszé kesztyűben indult a vesztőhelyre. Egy zászlóalj gyűrűjében haladtak, oldalukon nyolc-nyolc katona. A menet az északi oldalon levő hatos kapun kikanyarodva, a közeli első sáncnál állapodott meg.

bornokok mellett, akik az agyonlövésnél is vigasztalták a vértanukat, csak megszaporodtak Sujánszky Euszták minorita atyával és Pléva lelkéssel.

Az akkori idők szokása szerint Uthyka várporoláb Tichy őrnagy elé lépett és háromszor kegyelmet kért az elítélteknek.

A horvát őrnagy válasza mindháromszor ez volt:

— Istennél a kegyelem!

A BITÓFA ALATT.

Először Pöltenberg Ernőt végezték ki. A hős tábornok sorba csókolta bajtársait, majd Sujánszky Euszták oldalán a bitófa alá lép. A brünni hóhérlé, akit erre az alkalomra hoztak Aradra, a vértanu nyakába illeszti a hurkot, a hóhérlégények kirántják alóla a számlóyt. Egy perc múlva Pöltenberg Ernő halott volt.

Másodiknak Török Ignácot végezték ki, aki szintén búcsúcsókkal vált el barátaitól. A harmadik volt Lahner György, akit Pléva lelkész kísért az akasztófaóhoz. Knéich Károly, a negyedik nem szólott egy szót sem, hanem imádkozott. Ötödiknek Nagy-Sándor József került a sor. Amikor észreveszi, hogy Winkler Bruno, a mellé kirendelt katolikus pap sir, így szólott hozzá:

— A könny itt már hasztalan tisztelendő ur, inkább imádkozunk!

Emelt fővel, határtalan büszkeséggel lépett a bitófa alá és amikor a kötél a nyakán volt, hangosan felkiáltott:

— Eljén a haza!

Ezután következett gróf Leiningen-Westerburg Károly. Élete virágjában levő gyönyörű harmincéves férfi, akit Baló Benjámin református lelkész támogatott. Délcegen, kiegyenesedve ment a halálba. Amikor a kötél már a nyakán volt, így kiáltott hangos szóval:

— Isten veletek bajtársak! Nemsokára egy más igazabb bíró előtt fogunk állani, aki igazságosabban fog feleltünk ítélkezni!

Damjanich, látva, hogy Sujánszky Euszták minorita pap sir, csendesen szólott hozzá:

— Mit sir, tisztelendő barátom, hisz a kezében tart (a fészületre mutatott) az is az igazságért akasztatott fel.

GRÓF VÉCSEY KÁROLY VOLT AZ UTOLSÓ

Hetedik kivégzett volt Aulich Lajos, aki elbúcsúzott két hátramaradt társától és szótlanul, de nyugodtan indult a bitófa alá. Most Damjanich előtt állt meg a porkoláb.

A hős tábornok megvetően jegyezte meg:

— Azt gondoltam már, hogy én leszek az utolsó, aki a csatában mindig első voltam.

Fellépett a számlóyra és amikor a bakó nyakába illesztette a kötelet, hidegvérűen figyelmeztette:

— Kérem, vigyázzon a szakállamra, össze ne kuszálja, az mindig kedves volt előttem.

Gróf Vécsey Károly tábornok volt a kilencedik és egyben az utolsó. Neki jutott a kínos sors, nyolc hős bajtársa végvonalását és halálát végignézni. Ő már csak a körülötte egybesereglett zokogó lelkészekől búcsúzott el forró kézzel és csókkal. Szándékosan hagyta utólagára, mert Haynau nagyon haragudott rá a temesvári ostromzár és a délvideki harcokban elért katonai sikerei miatt. Az ítélet befejeztével Tichy őrnagy imára vezényelt és beszédet intézett a katonákhoz, amelyben feltétlen engedelmesre intett mindenkit.

EGY SZÜRKE GRANITOSZLOP...

Ami azután történt, az már nem ennek a napnak a történetéhez tartozik. A szörnyű tragédiáról két figyelmeztető emlék maradt az utókorra. Az egyik Thorma János, a néhány év előtt elhunyt híres festőművész, a nagybányai kolónia sok éven át volt igazgatójának feledhetetlenül megrázó történelmi festménye „Az aradi vértanúk kivégzése”. Lelket megrázó, szemet könnyeztető ez a műredek.

A másik a kivégzés helyén emelkedő gránitoszlop. Ezt 1881. október 6-án állították fel és azóta változatlanul ott áll. Az impérium változás után, amikor a magyar vonatkozású szobrokat és műemlékeket lebontották, a tisztelet és kegyelet megmaradt az oszlopot, mert a hős katonák egy eszméért haltak meg és a vértanuhalál szent minden nép, nemzet és kor előtt. Múltba néző öreg magyarok október 6-án most is elzarandokolnak a szomorú helyre.

A minorita atyák templomában pedig a gyászosnap évfordulóján csendes mise keretében ima száll az ég felé, hogy kapjanak örök nyugodalmat azok, akiket az osztrák katonai önkény kivégeztetett és akik legdrágábbjukat, az életüket adták hazájukért...

CORSO mozi

Ma és mindennap Johann Strauss élete elevenedik meg a

Nagy keringő

c. csodálatos pazarsággal kiállított filmben SZEREPESZTAS:

Joh. Strauss ————— Fernand Gravey
Poldi Vogelhuber ————— Luise Rainer
Carla Donner ————— Milica Korjus
Ferenc József ————— Hugh Herbert

A Metro-Goldwyn jubilaris produkciója.

Eddig még nem látott világszenzáció!

A legújabb Metro-Goldwyn híradó

Előadások 3, 5, 7 és 1/4 órákor

Jegyelfogadás telefonon: 38—95

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

18-10 és este 9 óra után 13-15.
SZERKESZTŐ

Vuchetich Endre á.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Művészeknek, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

Merengés

Mind ritkulóban esnek a találkozásaink, Olvasó; mind kevesebbet érdemes írni és hallgatni mind nagyobbakat. Az idő alaposan rácsufolt tanúinkra, akik szenvedélyes jóakarásunkban az Emberben hittünk. Eléltük, harcoltunk ellene, de alapjában nagyra képesek tartottuk, mint aki kinőtt a vészteljes babonákból. Ne legyünk naivak többé: szegény az embernek az írott és élt tapasztalatok minden birtokában és a nyárvegi életkoról verdett halálközönség himni még a javíthatóan jámborságu mesékben. Az ember olyan amilyen; nézzünk el tőle, az ősz mély távlatra felé esély, ahol a fák között lassan sem szegi utját a szemnek. Vagy küllő munkánk felé, melyek elvégzését magunk elé tűztük, mint értelmetlenül szép, feledtető feladatot. Van aki regényi ír, egy értelem által irányított, álmódott világ szuverén birodalmába temetkezik. Van aki verset kóhól és bucsuzodik a természetből, mely a falevelek lassan lehulló vércseppjeivel önmagát altatja. S van, aki vadul lelkesedik és hisz még valamiben, de mi befűgöngyöződik az ablakokat és elfeketedett lelkiállású sajtóba merevedünk. Ami tennivalót kíván a világ, megteszük, de irtás szemünkkel a ködbe nézve haladunk, amerre rántanak az akaratok. Strógoros van torunkban, s az élet idegen rémségének tűnik, amelynek zűrzavaros rántásaitól eltűnt a pihenésűgy és az unalom. Eltűnt hitteli napjainkra gondolat, szegységük gyerekkességünket; és mindannak rombolásán, ami az életünk, mint valami leradni kívánt, nem hozzánk tartozón, csak kárörömöt érzünk.

★

Mint a sárból fölkantoltunk szava, úgy szól meg az ajak hekek után; tegnap és a ma közé világot álltak. Esmélek, amikért harcoltunk, elgondolások, amiknek érvényesítéséért nem tartottuk soknak az üldözöttségét, rögeszmékkel szembeni igazságnak, miket csöndes fanyar elégtétellel ma százszor azoknak hiszünk: milyen rég volt, hogy a méltatlan szenvedély előtt az embernek igazát bizonyítottak. Nem szép világ volt, de világ, mikor az emberiség ügye még jajgató betűkben szóvalételett. A harc folyt: és támadóra és védőre egyszerre leereszkedett az észlelés. S az útészre jellemelt fegyver, mint valami büvölettel, a levegőben megmerevedett.

★

Minden megszápúl, ami elmúlik: még a gánccok is, amiket jószándékaink jutalmulán rónkzudítottak. Minden rossz világ szebb volt, mint a körsz elsőszörnyedése való befejeledkezés; minden rut bárna jobb, mint az elemek játékába bledöbbső hallgatás.

★

Szeptember vége van és hullanak, hullanak a levelek. Állandó borulatok gyűlekeznek, s a morgó terhes felhőknélkül tisztelenül fordulnak ki a ledűlő zivatarok. Csapja a leveleket az áramlás s az általános kerengésben mint fűtyszó mellett dolgozó oszvezeszt munkások raja, működik a pusztulás. Sisterey az eső; de aztán hideg napok jönnek, a fehér úr minden rémületével. A végtelen hullámokban nyuló dombok, hegyek iver s a hidegban vizet fölött futnak a felhők, mint iramodó sárkányok. Ami marad mindenből, csak a szomorúság, dimbókat hazudó bogycok iztelen gömbjei, lehervadt tavalyi díszek: de ami szép, jó, érdemes, abból mind semmi sem.

F. J.

Október 6

Péntek

Brunó Tamás

1824 október 6-án született Dobsa Lajos író. A maga idejében színművei nagy kedveltségnek örvendtek. Sok elbeszélés is maradt utána.

1849 október 6-án végeztette ki Haynau osztrák tábornok az aradi várban a tizenhárom magyar tábornokot, akik a világios fegyverletétel után fogságba kerültek. Golyó által haltak meg Kis Ernő, Schweidel József, Desseffy Aurél és Lázár Vilmos, bitófán végezték életüket Aulich Lajos, Damjanich János, Knézich Károly, Lahner György, Nagy Sándor József, Leiningen Károly gróf, Pötenberg Ernő, Török Ignác és Vécey Károly gróf.

1893 október 6-án halt meg Csajkovszkij Péter Iljics orosz zeneszerző. Tíz operát, számos szimfóniát és más zenekari munkát írt. Egyik legnevezetesebb munkájának címe 1812. Ebben Napoleon francia császár oroszországi vereségének megkapóan szép zenei képét festi.

(—) Baran miniszter szombaton hazaérkezik. Baran Coriolan dr. miniszter szombaton hazaérkezik, hogy a hétvéget édesanyja körében töltsse. A miniszter hétfőn délelőtt visszautazik a fővárosba.

(—) Temes megye erdészeti igazgatóságának új vezetője hivatalában. Marta Alexandru dr. királyi helytartó Munteanu Dumitru Krassómege erdészeti igazgatóságának eddigi vezetőjét hasonló minőségben Temes megyéhez nevezte ki. Munteanu Dumitru már el is foglalta hivatalát.

(—) Új tanítónők és tanítók. Marta Alexandru dr. királyi helytartó a tanfelügyelőség javaslatára a következő ideiglenes minőségű tanítókat és tanítókat nevezte ki: Dric Ioan Berekszóra, Belengian Ioan Románzentimhályra, Manea Constantin Ferendiára, Muntean Iosifot Grabăra, Mihail Vasileet Boksbányára, Olariu Nicolae Karánsebesre, Marsiu Mariotat Petrományra, Murgu Floreat Medvesre, Stoica Sevastiat Brestyára, Gales Marián Budinára, Stanica Gheorghinát Főlyára, Mircesan Opricat Buzădra, Stolz Luciat Oravićára, Biuiu Iulianat Nagyszentmiklóra, Venatu Elenát Lugoshelyre, Vlad Elenát Buzsorra.

(—) Unitárius istentisztelet lesz vasárnap. 8 óra 8-án délután 6 óraker a luteránus templomban. Istentisztelet után keleti-tanári ülés lesz a templom melletti lelkesítő irodában.

Zsebtolvaj garázdálkodik ismét a pénzügyigazgatóság pénztára körül

Veszedelem zsebtolvaj olálkodik ismét a temesvári pénzügyigazgatóság főpénztára körül, hogy a befizetők tömegében alkalmas pillanatban zsákmányra tegyen szert. Két nap előtt Leszl Péter, a városi egészségügyi hivatal régi, érdemes tisztviselője járt a pénztárnál, hogy a hivatal részére 126.000 leit vegyen fel. A tekintélyes összeget akatáskájából helyezte és szorosan hóna alá fogta, mialatt még más hivatalos dolgot is elintézt. Amikor visszaérkezett hivatalába, a felvett összeget hiánytalanul átadta az akatáskából, de ugyanakkor megütözkéssel vette észre, hogy a börtönök oldalánál rendkívül éles késsel felvágta úgy, hogy a nyílson egy emberi kéz kényelmesen beférhetett. A vakmerő zsebtolvaj azonban tovább nem járhatott, mert az óvatos Leszl olyan erősen szorította magához a táskát, hogy abba a vágott nyílson keresztül nem lehetett benyulni és így a pénzhez jutni. Ez az előrelátás jelentékeny veszteségtől kímélte meg a tisztviselőt. A főpénztár körül tehát mindenki fokozott óvatosságot tanusított, nehogy a tömegben olálkodó tolvaj áldozatul essen.

— A Szentszék nem indított békeakciót. Berlinből jelentik: A berlini pápai nuncius az utóbbi napokban több ízben járt a német külügyi hivatalban. Ezzel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy a Szentszék újabb erőfeszítéseket tesz a béke érdekében. Illetékes német körökben kijelentették, hogy a főpap kizárólag a varsói katolikus papság ügyének rendezése érdekében tanácskozott a külügyi hivatalban.

— A kereskedők minden hónapban kimutatást kötelesek készíteni. Bucurestiből jelentik: Az iparosok országos szövetsége átiratot intézett tagjaihoz és a különböző intézményekhez, a melyben felhívta figyelmüket az áruorszora-törvény helyes alkalmazására. Ennek teljesítése céljából a lerakatok, en gross és en detail üzletek, valamint a gyárak lerakatai kötelesek minden hónap végén kimutatást készíteni a tulajdonukban lévő készletről, amely kimutatást felterjesztik a nemzetgazdasági minisztériumhoz. A kimutatásban pontosan fel kell tüntetni a vásárlott, vagy eladott áru mennyiségét, valamint a vásárlási és eladási átlag-árakat.

Radian Alexandru,

a sajtó- és propagandatügylek új minisztere Argetoianu miniszterelnök régi munkatársa és a Nemzeti Ujjászületés Frontjának egyik legerősebb támasza

(—) Külön kontingentálások a Romániába kötött üzleteknél, a bécsi nemzetközi öszivásáron, 1939. október 15–21-ig (22), biztosítják a román érdeklődők rendelkezésének pontos effektuálását.

(—) Gyilkosságot vállalt magára, melyet má követett el. A múlt év októberében egy vidám horvát kóstolás befejezésekor véres verekedés támad Teregován Belu Mihai és Stoichescu Ioan gazdák között. A verekedésbe beavatkozott Belu több barátja és Stoichescu felesége is. Az asszonyt a verekedés hevében valaki kapával fejbevégtte úgy, hogy néhány órai szenvedés után meghalt. Másnap jeleztette a csendőrségen Vetres Cornel gazda és bejelentette, hogy ő követte el a gyilkosságot. Le tartóztatása után azonban a vizsgálóbíró előtt a vallotta, hogy ötvenezer leit ígérték neki, ha vállalja a felelősséget, de a pénzt nem kapta meg és ezért nem vállalja a gyilkosságot. A büntetőtábl tárgyalásán Lintia Liviú dr. ügyvéd Vetres véde mében újabb tanukat jelentett be. Ezért a tárgyalást alhalasztották.

(—) Változás a városi védőnők karában. Dr. Goldisné Klapp Meta városi védőnő családi okokból lemondott állásáról. Tieran Emil dr. főpolgármester Bornuz Emiliát védőnővé nevezte ki.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban követező gyermekek születését jelentették be Herzog Miklós Hugó, Jurcut Elisabeta, Giúo Richárd.

(—) Orvosi hír. Dr. Freund József sebész 1 napra hazatért és ismét rendel szanatóriumában délelőtt 10–12-ig, délután 5–6-ig. I., Bulevardu Regina Maria 12. Telefon: 21–12.

(—) Halálozások. Albu Adam nyugalmazott csákovai főszolgabíró, aki régebben Zsombolya község főjegyzője volt, 75 éves korában meghalt. Gyűzők fia: Albu Aurel megyei főszámvevő, Albu Ioan, a Nemzeti Bank temesvári fiókjának főszámvevője, Albu Nicolae jegyző, leányai: Lia, férjhez dr. Vulcan és Emilia, hét unokája és nagyszámú rokonság. Temetése pénteken délután háromnegy négy óraker megye végbe az elásvétvárosi román temető halottas házából. — Meghaltak ezenkívül Gligor Teodor 26 éves munkás, Fichtler Erzsébet született Kiefer 76 éves.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGALATA

Pénteken, október 6-án a szolgálati beosztásuk következő:

Az I. kerületben a Sft. Ioan uccában levő Irgalmasok gyógyszerháza

A II. kerületben a Traian téren levő Klógy gyógyszerháza

A III. kerületben a Miron Costin ucca sarkán levő Merckler gyógyszerháza

A IV. kerületben a Dragalina téren levő Csillag gyógyszerháza

A V. kerületben a Corvin gyógyszerháza és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

Péntek, október 6.

APOLLO: A végzetes óra (angol film.)

CAPITOL: A kénkö (angol film.)

CORSO: A nagy keringő (német film.)

SCALA: A csábító (francia film.)

(—) Coman volt főpolgármester gyásza. Ötgyegy Coman Ana született Horsa nyolcvanhárom születés korában elhunyt. Az elhalálozott matrózt gyászolják fiai: Coman Augustin liceumi tanár, volt temesvári főpolgármester, Coman Liviu gyvéd és Coman Meliron husi mezőgazdasági felügyelő, valamint kiterjedt rokonság. Temetése ma délután félhat órakor lesz az erzsébetvárosi görög leleti román temetőben.

(—) Calinescu emlékművét a temesvári művészeti akadémia akarja elkészíteni. A temesvári művészeti akadémia táviratilag arra kérte Argetoianu Constantin miniszterelnököt, hogy a megvilkolt alinescu Armand miniszterelnök emlékművének elhelyezését bízza az intézetre.

(—) Szombaton este ismét rendes közvilágítás lesz. Az uccal világítás korlátozása, amelyet próbáéppen kedden léptettek életbe, még ma este is tart. Szombaton este azonban az uccákon ismét rendes lesz a világítás.

első tizezer

As egyik nagy amerikai lapnak van egy melléklete amelynek ez a címe: the smart set. Magyarul annyit jelent, hogy a „első tizezer”. Tekintve, hogy Amerikában nincs európai értelemben vett születési arisztokrácia, a smart set gazdaságukat jelenti, akiknek anyja a pénzük, mint a mesében, sőt néhány dollárral még több. A legutóbbára érkezett smart set melléklet első oldalán egy mennyasszony nevet az olvasóra. A papa bizonyára főleg a smart setben, mert a menyasszony homlokán ottkora diadém ragyog, hogy parcellázza kitenne negyvenöt briliánsgyűrűt, harminc pár fülbevalót, maradna broszra, középszerű bűriás ajándéka, nagyon is. Ruhája szegénytelenül álm, fátylom — mint olvasom — hetekig szentelték szeméket a fátolyiparban alkalmazott keresébe szerencsésébb költyek, csokra málnakérek, nyilván annyi dollárba került, mint amerikai díszet, bármely valutára átszámítva szerencsés diákok regimentje költ egy emberöltőt át ibolya-ésokorra, egyszóval drága kis mennyasszony. Vajjon mennyi lehet a hozománya centben az első oldalt teljesen betöltő aranymenyasszonynak? Bizonyára elég lenne nekem és egy pár kisebb igényű olvasónak. És a diadém alatt, a fátyolban, a ruhákban az aranymenyasszony nagyon-nagyon csunyas. Válogatottan, meglepően csunyas, a koszorúslányok gyűrűjében olyan szabálytalan oroszlója van, hogy már restelen nézni, olyan boldog nagy szája, hogy szinte már tévedés... És mellette a völegény, jaj de mámorosan szépség, elegáns válegény, még fehér kamáslija is van. És mint olvashatom, herceg, igazi európai élő herceg; a boldog völegény... Lám-lám a háború zajú Európán túl, van még romantika, igazi, valódi szentimentális romantika... Mint a kép is bizonyítja (B. B.)

— A lengyel menekültekről a Vörös Kereszt nyújt felvilágosítást. Bucurestiből jelentik: A lengyel menekültekre vonatkozó felvilágosításokat Romániában a Vörös Kereszt központja ad, amelynek címe: Societatea Nationala a Crucii Rosii, Bucuresti, Str. Biserica Amzei 29.

— Pilsudskyné Varsó bombázásáról. Londonból jelentik: Pilsudskyné egy újságíró előtt kijelentette, hogy szeptember ötödikéig tartózkodott Varsóban és szemtanúja volt a főváros bombázásának. Hangsúlyozta, hogy a lengyel asszonyok különös hősiességgel vettek részt Varsó védelmében.

— Gazdag petróleumforrásokra bukkantak Oroszországban. Moszkvából jelentik: Jakucktól kétszáz kilométernyire gazdag petróleumforrásokra bukkantak, amelyeket háromszáz méter mélységben találtak meg.

A légvédelmi tanfolyam és a kereskedők

A Kereskedők Egyesülete a város légvédelmi osztályának főnökétől nyert utasítás alapján felhívja a tagjainak figyelmét arra, hogy úgy maguk, mint személyzetük, továbbá családtagjaik és hozzátartozóik, október 15-ig bejárólóg okvetlenül vegyenek részt a légvédelmi tanfolyam elméleti előadásainak valamelyikén, amelyek ma, pénteken, október hatodikán, továbbá hétfőn, október kilencedikén, szerdán, tizenegyedikén és pénteken, tizenharmadikán délután 10—12 óra között a Capitol és Apolló mozgóképszínházban lesznek. A tanfolyam egy órát vesz igénybe. Akik a részvételt elmulasztják, vagy alkalmazottaiknak a kurzuson való részvételt megakadályozzák, büntetésben részesülnek. A hatvan éven felüli személyek mentesek jelen kötelezettség alól. A háztartási alkalmazottak elméleti tanfolyamait a kerületi tűzoltóságokon kedden és esütörtökön délután 4—6 óra között tartják meg.

Moscicky volt elnök belegsége miatt nem mehet Amerikába

Newyorkból jelentik: (Dunaposta.) A lapok jelentik, hogy Rooseveltnél elnök meghívást küldött Moscicky volt lengyel köztársasági elnöknek. Rooseveltnél elnök arra szólítja fel a volt lengyel elnököt, hogy telepedjék meg az Egyesült Államokban. Moscicky köszönettel elfogadta a meghívást, mint hogy azonban egészségi állapota ezidőszert nem engedti meg egy hosszabb utazást, néhány hétre Svájcba fog menni, hogy egészségét helyreállítsa.

Mexikóból jelentik: (Rador.) A mexikói külügyminiszter megkérdezte, hogy mi a véleménye Lengyelországról jelenlegi helyzetéről. A külügyminiszter így válaszolt: Mexikó sohasem fog elismeri erőszakon alapuló foglaltságot.

— Tolvaj tanárnő. Bucurestiből jelentik: Az illovi ügyesség lopás című vádiratot adott ki Longinescu Maria 60 éves Turnu Magurele városbeli tanárnő ellen. A vádirat szerint a tanárnő kifosztotta az elhunyt Longinescu tanárt, aki a fivére volt. Amikor az egyetemi tanár súlyos beteg fekiadt, Longinescu Maria ápolta. Nem sokkal a halál bekövetkezése előtt a vádlott átkutatta a szekrényeket és 331.000 lei készpénzt magához vett, erről azonban senkinek sem szólt. A temetés után a többi örökösök felfedezték a pénz hiányát és miután Longinescu Mária rá gyanakodtak, bűnvádi feljelentést tettek ellene. Ennek az eredményeképpen adták ki most a tanárnő ellen a vádiratot. Az eset nagy feltűnést keltett.

— Tízmillióra volt biztosítva a gyanus körülmények között leégett galatii textilgyár. Galatiból jelentik: Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról a nagyarányú tűzvészről, amely a galatii „Brates” textilgyárban pusztított. Mint emlékeztetünk, a textilgyár, amely egy londoni biztosító intézetnél tíz millió leire volt biztosítva, teljesen leégett. A galatii hatóságok előtt a tűzvész körülményei gyanusok voltak és ezért Stelianos Tripos, Hurmus Zararis és Aron Lanis gyártulajdonosokat, valamint a leégett textilüzem néhány tisztviselőjét az ügyesség kihallgatásnak vetették alá. A vizsgálat több napig tartott, míg végül a tisztviselőket szabadon bocsátották, míg a gyár három tulajdonosa ellen az ügyesség gyujtogatás című vádat emelt. Ennek eredményeképpen az ügyesség kérte a vizsgálóbírói írást, hogy a gyárosok ellen bocsáson ki lefoglalási végzést. Az ügy vizsgálatával megbízott vizsgálóbíró ismétellen kihallgatta a gyanúsítottakat, majd valamennyitük szabadlábra helyezte. A végzés ellen az ügyesség ellenvetéssel élt, úgyhogy a gyujtogatás ügye a törvényszék vádatnása elé került. Az ügyesség ellenvetését azonban itt is elutasították és a Brates-gyár három tulajdonosának szabadlábrahelyezését rendelték el.

— Újjászervezték az Országos Magyar Dalosszövetség sepsiszentgyörgyi kerületét. Sepsiszentgyörgyről jelentik: A Magyar Dalosszövetség itteni kerületi akadályok miatt öt év óta nem működik. Tegnap délelőttre összehívták a közgyűlést, hogy ezen határozatlanul a Dalosszövetség újbóli működése tárgyában. A gyűlésen rendkívül sokan jelentek meg és azon új vezetőséget választottak, amely ismét megkezdte a tevékeny munkát. A központot Tárca Bertalan főtitkár képviselte, aki tolmácsolta dr. Incedy-Joksman Ödön elnök szívélyes üdvözlését és közölte, hogy az elnök egészségi okok miatt kényyszerült távolmaradni. A gyűlés lelkes szavakban adott kifejezést az elnök iránt érzett nagyrabecsülésének. A választás után táviratilag üdvözlötték dr. Zigre Nicolae kultuszminisztert és dr. Incedy-Joksman Ödön országos szövetségi elnököt.

— Szadista büncselekmény. Chisinauból jelentik: Szadista büntényt követett el tegnap két fiatalember, akik egy tizenkétéves iskolásleányt lakásukra csaltak és ott levetkőztették, száját betömtek, majd pedig erőszakot követtek el rajta. A kisleányt ezután kivitték a külvárosba és otthagyták. Egy rendőr talált rá, akinek intézkedésére beszállították kórházba, később a tetteseket is elfogták.

— Visszatérnek a magyar parlamentbe a nyilaskeresztes képviselők. Budapestről jelentik: A Magyar Tudósító jelentése szerint a szélső jobboldali pártok körében tárgyalások folynak avégből, hogy a parlamentből kivonult nyilasok ismét visszatérjenek a képviselőházba. Ennek szükségességét főleg azzal magyarázzák, hogy a földbírtok-reform javaslat tárgyalásán okvetlenül részt kell venniük.

(—) Józseffalvánt. Egyik olvasónk a leégett Józseffalva újjáépítésére Jézus nevében 100 leit adományozott. Gyűjtésünk ezel 70.065 lei. További adományokat elfogadunk és a Déli Hírlapban nyugtázunk.

— Huszonötévi kényszermunkára ítélt gazdálkodó. Galatiból jelentik: A helyi büntetőtábla súlyos ítéletet hozott egy gazdálkodó hitvesgyilkossági bűnperében. Ez év márciusában a Cahl közéletben fekvő Flamanda községben Munteanu Dumitru itasan tért haza. Szóváltásban elégedett feleségével, majd egy súlyos fadarabbal többször fejbévigta az asszonyt, aki éppen hat hónapos csecsemőjét szoptatta. Az elvetemült ember addig ültötte feleségét, míg a szerencsétlen asszony kiszerveződött. Ezután a lakásban levő butordarabokat a holttestre dobálta. A történeteket a házaspár 13 és 8 éves gyermeke is végignézte. A büntetőtábla a gyilkos gazdálkodót 25 esztendei kényszermunkára ítélt.

— Varsói sást fogtak Savona mellett. Génuából jelentik: Savona közelében egy vadász élve elfogott egy sást, amelynek két lábán gyűrűk voltak a következő felirattal: „Zoo Varsovia”. A bombázások következtében a sas elrepülhetett és ezerkétszáz kilométernyi távolságban szállt le.

(—) Koszorúmegváltás. Gyulay János dr. elhalálozása alkalmából a Magyar Népközösség erzsébetvárosi tagozata a Déli Hírlap kiadóhivatalába a szegény magyar gyermekek felruházására 1000 leit juttatott. Ugyanezen célra a Magyar Népközösség központi irodájában Molnár Károly mérnök 250 leit adományozott.

(—) Minden háznak lesz légvédelmi vezetője. A város légvédelmi ügyosztálya teljesen kiépíti légvédelmi szervezetét. Minden temesvári ház részére kineveznek egy légvédelmi vezetőt és egy helyetteset. A légvédelmi vezetők nem katonaköteles férfiak, vagy nők lehetnek. Ezeknek feladata lesz ellenőrizni, hogy minden házban végrehajtsák-e a légvédelmi intézkedéseket, a padlások és pincék rendben vannak-e és hogy a lakók betartják-e az ablakok elsőtétítésére vonatkozó rendszabályokat. Az egész város területén mintegy száz hirdetőtáblát fognak elhelyezni és ezekre kerülnek a légvédelmi kapcsolatok összes hirdetmények és rendelkezések. Ezeket a hirdető táblákat az egyes városrészek legforgalmasabb helyein állítják fel és azokról semminemű más természetű hirdetmények nem kerülhetnek.

Elmarad a gyárvárosi bucsu

Evtizedek megszentelt hagyománya, hogy az egyes egyházközségek a bucsuünnepélyt nemcsak egyházzal a templomban tartják meg, hanem a szabadon is ártatlan szórakozásokkal, lacikonyhás, mézeskalácsos és egyéb sátorok felállításával. A sátortulajdonosok helypénzt fizettek a sátrak terjedelmé és azok jövedelmézésére szerint az egyházközségnek. Ez a jövedelem kegyes célokra szolgált, mert a befolyt összeget a templom javítására és berendezésének megújítására fordították. Az idei gyárvárosi bucsu, melyet hagyomány szerint holnapután, vasárnap terveztek megtartani, elmarad és csak egyházzal ünneplik meg. Nem lesznek sátrak és nem lesz jövedelem sem. Ennek oka az, hogy a város a helypénzt annyira alacsonyan állapította meg, hogy alig néhány száz lei volna a jövedelem, másrészt ennek a jövedelemnek a felét is a maga részére igényelte. Erre való tekintettel a gyárvárosi egyházközség választmánya kimondotta, hogy ezidén a szokásos bucsuünnepélyt nem rendezi meg. A gyárvárosi mintegy tizenöt ezer katolikus hívő körében a bucsu elmaradása kellemetlen hatást váltott ki annál is inkább, mert erre a jövedelemre egyéb támogatás hiányában szüksége van.

— Rablás a pénzügyi palotában. Cernautiból jelentik: A városban az utóbbi időben feltűnő módon elszaporodtak a betörések és az utonállások. Csavargók bandába tömörültek és fényes nappal is megtámadják a járókelőket. Hasonló eset történt szerdán délután a város központjában. Trachtenberg Anna úriasszony a pénzügyigazgatóság palotájának lépcsőin haladt lefelé, amikor váratlanul három férfi utját állta és a következő pillanatban az egyik kiszakította kezéből a retiküljét, amelyben 14.500 lei készpénz és több mint 30.000 lei értékű ékszer volt. A vakmerő tettesek ezután elmenekültek. Az urinó az íjedségtől idegsokkot kapott.

— Hó a bihari hegyekben. Körösbányáról jelentik: A hideg időjárás beálltával a bihari hegyekben és a Gainán leest az idei első hó.

Szerkesztői üzenetek

Falusi. Előfizetése 1940 április 15-ig rendben van.

Erőteljes repülőtmadások — a német hadsereg sikerének titka

A Visztula kanyarulatában zajlott le a háboru legvéresebb csatája. A „Deutsche Allgemeine Zeitung” megrázó cikke

A Deutsche Allgemeine Zeitung egyik haditudósítója „Az elpusztult hadosztályok országúja” címmel megrázó képet fest arról a megsemmisítő csatáról, amelyben a németek a Posenből visszavonult lengyel haderő zömét a Visztula kanyarulatban tönkrevették. A szeptember 25-ről kelteztetett hárterti levél a következőképpen szól:

AHOL A LENGYELORSZÁGI HADJÁRAT LEGBORZALMASABB ÜTKÖZÉT VIVTÁK

Az országot mentén, amely Socheczewtól Wyzgorod felé vezet, folyik szeszélyesen kanyarogva a Bzura. Jelentéktelen folyócska, amelyeknek lassú és sekély vize alig elegendő arra, hogy némi nedvességgel lássa el a partján húzódo földsvát. Vadregényes vidék ez; sűrű erdők, — cserjések, gondozatlan legelők váltakoznak rajta; itt-ott falvak és tanyák enyhítik a magány őszi melankóliáját, amely a tájra ráborul.

Ezen a helyen zajlott le a lengyelországi hadjárat legborzalmasabb ütközete, amely a történelemben a Bzura menti csata nevet fogja viselni. A német bukörepülőgépek és bombavetők támadása oly megsemmisítő volt itt, ami minden várakozást és képeletet meghaladott. Pergőtűz volt ez, amely merőlegesen az égből zuhant alá.

A Vistula-kanyarulatban ezekben a napokban zárult be a lengyel hadsereg maradványai köré a hurok, amely óráról órára szorosabbá vált. Plock, Gabin, Kutno és Osmolin helységeinek csak néhány kiragadott nevet jelentenek azoknak az ütközeteknek a sorából, amelyekben a német gyalogság, tüzéség és harcikosai osztagok

a lengyelek ellenállását teljesen megtörték a Bzura-menti csatát bevezették. A lengyel hadsereg maradványai kelet és északkelet felé húzódtak vissza, hogy a Bzura mögötti, viszonylag gyöngy német arcvonalat áttörjék és a varsói hadsereggel egyesüljenek. Teljes rendben, az erdők vélt takarásában lépett négy, vagy öt hadosztály erre az utra, amelyről nem gondolták, hogy a megsemmisítés poklába vezet. Mindenféle fegyvernem végtelen menetszlopai: gyalogság, tüzéség, páncélos osztagok százaszorosán elágazó delta alakjában özönlöttek a keskeny erdei utakon és az országút mentén ama pontok felé, ahol a Bzura való átkelés lehetetlenségnek látszott: Wyzgorodhoz és a Brochow közelében lévő gázlóhoz.

A FEHŐKBŐL ALADÜBÖRGŐ PERGŐTŰZ.

A döntő nap déli óráiban, amikor a lengyel hadosztályok élesapatai majdnem elérték már az átkelés helyeit,

megkezdődött a felhőkből aladübürgő pergőtűz, amelynek utolsó robbanása nem hangzott el addig, amíg a menetszlopok végleg meg nem akadtak és teljesen szét nem szóródtak.

Mi egy német felderítő gépen repültünk a vidék fölé, mikor a bombák egész láncolatai váltak ki szüntelenül a felhőkből, hogy aztán mint erős, zömök ragadozó madarak csapjanak le az olivzölden hullámzó erdőkre. Nagy magasságból láttuk a lezuhanás helyein fellobbanó tüzeket s a füst és por szökőkútjait. Láttuk a sűrű erdőket, amelyekről azt hitte volna az ember, hogy egész hadosztályok nak nyújthatnak takarást és védelmet. Azt hitte volna az ember, hogy ezek a hadosztályok a kutató szem és a bombák pusztító hatása elől egyaránt mentesek és a tűz megszüntével tovább folytathatják utjukat. Két nappal később az ellenkezőjéről győződöttünk meg.

FOGLYUL EJTETT LENGYEL TISZT ELBESZÉLÉSE A FERGETEGES LÉGI- TÁMADÁSRÓL

A német bombavető repülőgépek fergeteges erővel és gyorsasággal támadták meg az országuton és az ut mentén visszavonuló lengyel hadsereg egységeit. A nehéz tüzéség egy nagyobb csoportját abban a pillanatban érte a támadás, mikor az országúthoz ért. Pillanatok a'att önmagának torzképévé változott. A rombolás és a pánik teljesen tönkretette és felhomlasztotta ezt az osztagot.

Egy foglyul ejtett lengyel tiszt így esetele a német légi támadást:

— A bombákat alig néhány száz méter magasságból vetették le reánk s azok szünet nélkül ro-

bantak körülöttünk, elárasztva, beletemetve minket a szilánkok és földomladékok egész zuhatagával. A bombarobbanások rettenetes csattogásában és dübörgésében kiöntött fák recsegését-ropogását, lovak vésztes nyerítését, emberek kétségbeesett jajveszkelését, szétvágódo kövek zuhogását hallotta az ember.

Alig adtuk le az első sortüzet, a hirtelen löllásba helyezett léghárító ütegeinkkel, szörnyű légnyomás sepegt el minket ágyúinkról, s aki nem halt meg, félig eszméletlenül hullt az avarra és percekig képtelen volt arra, hogy felemelkedjék.

AHOL A HÁBORU DEMONAI EL- VONULTAK

Az ágyuk csöveiben sok helyen bent volt még a lövedék: a tüzérnek már nem volt reá ideje, hogy elcsússz. Az ut és a mellette lévő erdő, de különösen a tisztások, amelyek enél megsemmisítik az erdő sűrűjét, szétrombolt szekerek, elégett lőszerkocsik, eldobott gázálarok, rohamsisakok, patronóvok, kilótt gránátok, gazdátlan tisztikofferek, sapkák, eszmák egyetlen romhalmaza és összevisszasága. Lovak felpuffadt hullái, szétszakadt hámmal hevernek az erdőben s köztük fekszenek a halott tüzérnek, görcsösen megmerevedett kezekkel és szederjés arccal, amelyre ráfagyott az utolsó pillanat reméltéinek kifejezése. Nehéz, savanyú, átható szag veszi körül az embert. Néhány lépéssel odébb nyolc lö egyrakáson, még befogva, de már elmeredt lábakkal, mellettük két halott tüzér, úgy, ahogy leestek a nyeregből.

Amerre a szem ellát, bombatölcsér, bombatölcsér mellett, szekér, szekér mellett. Tul a tisztáson még rendben, tűzvonalban fejlődve áll néhány üteg. Az erdő egy-mellékútján, amely jó takarásban vezet a Bzura-gázlóhoz, egy könnyű páncélost ért utol végzete. A motoros kocsik elérték, a páncélkocsik

feketén, üresen tátonganak. Az ut szélén egy tiszti kocsit hever összetörtén, felborulva. Szétszórta levelek és fényképek borítják körülötte fehéren földet. Idősebb tiszt becsületes arca mered felélem. Egy fénykép, amely mellette fekszik, családja körében ábrázolja őt. Ugyan az a jóvágású arc mos is, csak viaszgára és élettelen. Keressük a halott céduláját, de nincs benne a bádogszelencében, amell okatlanul csing a nyakában. Annak a jele ez, hogy mekkora sietséggel hívták be és dobták azonnal itt közetbe a lengyel hadsereg idősebb évfolyamait. Ezeknek, tizezreknek jutott így az ismeretlen katoná emulálásának sorsa.

A MEGSEMMISÍTETT HADOSZTÁLYOK SZOMORU MARADVÁNYAI

De eseteljük-e tovább az elpusztult hadosztályok országúját, amelyet a felhőkből küldött pergőtűz bombái szántottak végig? Egészen a Bzura hidig roncsok és halottakon át vezet ez az ut rajta és körülötte méternyi mélységi bombatölcserek ezrei adják a pusztulás magyarázatát.

És a megsemmisítés betetőzésének képe nem is itt, hanem Brochovól nem messze, a Bzura gázlójánál táruel élénk. Itt egyesültek a visszazömlő menetszlopok, hogy áttöréssel kényszerítsék ki a folyón való átkelést. De itt is

bombavetők lepték meg őket,

míg a folyó másik oldalán német páncélos osztagok alkottak áttörhetetlen acélfalat. Az élesapatok mégis benyomultak a folyóba és néhány derekas küzdő léghárító és könnyű üteg védelme alatt megkísérelték az utolsó eszköz felhasználását is. De a bombavetők elzárta előlük a menekültsnek ezt az utolsó kapuját is. A gázlóban egymás hegyénhátán összetörölőv rekedtek benn a szekerek, ágyuk, lovak és emberek. Oly sűrűn lepik el a zavaros vizet, hogy

az ember roncsok és halott katonákon keresztül száraz lábbal átkelhet a tulsó partra.

A csapatok az erdei ösvényről a gázlóhoz özönlöttek s onnan visszaveretvén, szörnyű pánikban torlódtak és kavarodtak össze a már teljes felhomlásban, menekültszerűen utánuk áradó tömegekkel.

Mindenütt ezeknek a megsemmisített hadosztályoknak a szomorú maradványait látja az ember. Meesze a mezőkön napok óta gazdátlanul legelnek a szétvert lengyel tüzéség elszabadult lovai, mialatt a lengyel katonák több kilométer hosszú sorokban, tüzezzel, százezzel, sapadt, közönyös arccal menetelnek a német hadifoglyatáborokba, szivükben csendes örömmel talán, hogy élve menekültek a Bzura-menti csata poklából.

A katonai szolgálatra bevonultak helyett hozzátartozóik jelentkezzenek az állampolgársági lajstromba való felvételre

Az állampolgársági jegyzékekbe való utólagos felvétele iránti kérvények beadásának végső határideje október 27. Ezzel kapcsolatosan a város közigazgatási ügyosztálya felhívja mindazokat, akik 1924-ben az állampolgársági jegyzékből bármilyen okból kimaradtak, hogy az előirt okmányokkal minél előbb jelentkezzenek a közigazgatási ügyosztálynak a városháza második emeletén lévő helyiségeiben. A szükséges okmányok: születési bizonyítvány, illetőségi bizonyítvány, és amennyiben a jelentkezőknek gyermekei vannak, úgy azok születési anyakönyvi kivonata is. Miután az illetőségi bizonyítvány sok utánajárással van egybekötve, tanácsos azt idejében beszerezni, mivel enélkül

a jelentkezést nem fogadják el.

Mindazok, akik augusztus elseje előtt a városházán nyilatkozatot adtak, hogy az állampolgársági jegyzékbe nincsenek felvéve, szintén jelentkezzenek,

mivel ez a nyilatkozat a kérvény és az előirt melléletek nélkül elégtelen. Ezeknek ugyan a közigazgatási ügyosztály névre szóló idézéseket küldött, vannak azonban olyanok, akiknek valamely okból az idézés nem volt kézbesíthető. Ezeket most a saját útján hívják fel jelentkezésre.

Azok helyett, akik jelenleg katonai szolgálatot teljesítenek, hozzátartozóik végezhetik el a jelentkezést.

A város közigazgatási ügyosztálya arra kéri az újságolvasókat, hogy érdeklét ismerőseikkel — akik esetleg nem járatnak újságot — közöljék ezt a felhívást. Az állampolgársági jegyzékbe való jelentkezés határidejét semmi körülmények között nem hosszabbítják meg. Mindazoknak, akik most a jelentkezést emulástják, nem lesz többé alkalmuk, hogy magukat az állampolgárok közé felvétsék.

Brassóban és Marosvásárhelyen két szintársulat felváltva játszik

A kolozsvári Thalia szintársulat tárgyalásokat folytatott Szabadkai József színgazgatóval, az erdélyi városok színházi évadjának beosztását illetően. A tárgyalások megegyezéssel végződtek se a megállapodás felborította a kolozsvári társulatnak Brassóra vonatkozó tervét, amely szerint októberben ott játszot volna. A Thalia ugyanis Szabadkai javára lemondott az idei operett-darabok Brassóban és Marosvásárhelyen való bemutatásáról. A megállapodás a Magyar Népközösség megbízottainak jelenlétében jött létre és ennek alapján Szabadkai 40 tagú társulatot szervezett meg. Az új

társulat Marosvásárhelyen október 14-én kezd meg működését és december 1-én költözik át Brassóba. Közben előadásokat tartanak Szabadkaiék a Székelyföld más nagyobb városaiban is. A prózai darabok egyrészt a fentemlített városokban a Thalia mutatja be. A Magyar Népközösség elhatározta, hogy felhívással fordul mindkét város színházlátogató közönségéhez, a magyar társulatok partfogása érdekében. A Szabadkai szintársulat irányítását és ellenőrzését egyébként a Magyar Népközösség vállalta.

Meghamisított intenciók

Még néhai Calinescu Armand miniszterelnök orvoslta a magyar kisebbség egy régi sétét. Emlékezhetünk, az elmúlt kormányzatok örök vita volt az iskolába beiratkozó gyermek származása. A tanfelügyelő és iskolaigazgatók önhatalmulag névelemeztek a gyermeket és megállapították meg, hogy az milyen nemzetiségű. Ha a név idegen hangzású volt, tekintet nélkül arra, hogy a szülők évtizedek vagy évszázadok óta magyarnak vallották magukat és magyar is volt az anyanyelvük, a gyermeket nem beírták magyarnak és természetesen nem is engedték meg, hogy az magyar iskolába kerüljön. Ilyenformán a magyar iskolák elnépülték és a román állami intézetek benépelek. Ez az egyéni elbírálás amellett még sok zűrzavart is szült, mert a tanügyi férfiak sok minden megokolás nélkül magyar nevű katonát vagy református vallású gyermeket is németnek vagy szlávnak neveztek és az állami iskolába kényszerítették. Hiába voltak a magyar egyházak, szülők és a Magyar Párt védelemért a közoktatásügyi miniszter, ígéretnél egyebet nem kaptak és minden maradt a régi.

Ezen az áldatlan helyzeten segített Calinescu miniszterelnök, aki törvényt hozott, amely egyenlő és félre nem érthetően kimondja, hogy a gyermek nemzetiségének meghatározására a szülő vagy a törvényes gyám illetékes. Tehát a szülő a beiratkozáskor azt mondja, hogy gyermeke magyar, ezt az iskolaigazgatóság minden vita vagy kételkedés nélkül el kell, hogy fogadja. A miniszterelnök és a kormány intenciója valóban helyes volt és megnyugvást is hozott a lelkeknek. Sajnos, a törvényt nem követte a végrehajtás utasítás, amely minden törvénynek a végrehajtás része. Így történt meg nem egyszer, hogy az iskolaigazgatók és tanítók, tehát alantas iskolai vezetők közöleg szembehelyezkedve a felsőbb hatóságokkal, tovább folytatták a névvezetést és különösen kisebb falvakban folyt az ártó munka. A szülők felháborodott tiltakozására azzal válaszoltak, hogy nincs végrehajtási utasításuk, nem tudják, miképpen hajtsák végre a törvényt, tehát ragaszkodnak a régi eljáráshoz, amely a múltban szokásban volt és amelynek rendelkezéseit jól ismerik. Tehát az új szellemhez igazodnak, nem támogatják a miniszterelnököt békítő és egyetértést elősegítő munkájában, hanem változatlanul a régi álláspontot és elégtelenséget szülő utasításokat hajtsák végre. Így történt meg, hogy a bucuressz szék elgondolások a vidéken semmivé oszlottak.

Legutóbb a háromszékmezei Uzon községben volt hasonló eset. Harminchét szintiszta magyar gyermek, aki tavaly román iskolába írt, idén az új törvényre való hivatkozással a román iskolába iratkozott, amihez kétségtelenül minden joguk meg volt. Azonban csak néhány hétig tanulhattak, mert az elmúlt napokban kiszállott a községbe a sepsiszentgyörgyi tanfelügyelő és elrendelte, hogy a harminchét gyermek töröndő a református iskola névsorából és ismét vissza kell menniük az állami iskolába. Hiába volt minden érvelés, hiába ígértek megmagyarázni, hogy az új közoktatási törvény szabad választást ad a szülőknek, nem használt semmit, a tanfelügyelő azt válaszolta, hogy nincs végrehajtási utasítás, kénytelen ragaszkodni a régi, Anghelcsu-féle szabályokhoz. A szülők erre felkeresték a prefektust, eléje tárták panaszaikat, mire a kormány képviselője azonnal elrendelte, hogy a harminchét gyermeket visszahozza a kisebbségi iskolába és hatálytalanná teszi a tanfelügyelő egyoldalú intézkedését.

Hogy a végrehajtási utasítás nem készült el, nem szolgálhat mentésként, mert nem az utasítás a fontos, hanem a törvény szelleme. Meg kell érteni végre minden alantas hatóság kötelességét, hogy az új rendszer nemcsak a politikai pártokat szüntette meg, hanem gyökerében átalakította az egész állami életet. Ennek a reform-neműnknek egyik legfontosabb elve a kisebbségi jogok megadása és biztosítása, a kisebbségekkel való harmónikus együttélés, a kisebbségnek mint egyenrangú népcsoportnak az elismerése. Mindenkinél, aki hivatalos állásban van, támogatnia kell a kormányzatot ebben a törekvésében, nem pedig elgáncsolni annak jókaratát. Ha a miniszterelnök és a közoktatásügyi minisz-

Új adatok a hadviselő államok tengeri erejéről

— A világháború tanított arra — mondotta egy német tábornok néhány hónappal a lengyel-német háború kitörése előtt —, hogy

kijavítsuk azokat a taktikai hibákat, melyeket már nem fogunk tudni kijavítani egy jövő háborúban.

Csakugyan, a világháború alatt Németország egy tengeraltjárókkal vívott harcot vállalt, veszélyeztetve ezáltal az ellenséges haderők minden hadihajóját. A tengeraltjárók egy részét arra használták fel, hogy megvédjék velük Németország partjait, a tengeri bázisokat és kikötőket s megtörjék az ellenségnek azt a törekvést, mely teljes tengeri blokádot akart alkotni ellene. De Németországnak nem volt annyi buvárhajója, hogy megakadályozhatta volna az angol és francia bu-

várhajók sikeres behatolását a Dardanellekba, a Márvány-tengerre és a Boszporusba, ahol elsüllyesztettek néhány török hajót, melyeknek védő feladataik voltak.

Németország buvárhajóinak köszönhető, hogy megtorpedóztak néhány igen fontos ellenséges tengeri egységet, már a háború legelején. Anglia és Franciaország csak tökéletlenül voltak elkészülve az ilyen támadásokra.

A tengeri utak majdnem teljesen zárva voltak a kereskedelmi hajók elől, melyeknek nem volt védelmi felszerelésük és nem kísérhették őket a hadihajók, melyek kevés számuknál fogva kizárólag harcra voltak elfogalva. A világháború első hónapjaiban az angol és francia kereskedelmi gőzöcskék 15 százalékát elsüllyesztették el a német buvárhajók; ezek közül nem egy pánceolos hajó volt.

A buvárhajó szerepe a korszerű háborúban

A buvárhajó a katonai szakértők szerint főként földérintő szempontból nagyszerű harci eszköz.

A buvárhajó legfőbb fegyvere a torpedó és az aknavetés. Kisebb mértékben a partokat is lehet bombázni vele. Kis országoknak különösen értékes eszköz, ami a partok megvédését illeti. A buvárhajók elszigetelt harcai azonban jóval hatástalanabbak, ha nincsenek összekötve más fegyvernemek működésével. Ezzel kapcsolatban így nyilatkozik néhány haditengerészeti szakértő:

Michelen admirális írja a „Tengeraltjáró háború” című művében: Senki sem kételkedhetik ma abban, hogy a tengeraltjárók haszontalanok lettek volna nekünk, ha nem lett volna erős hadihajó-egységünk.

Costex admirális írja: A buvárhajó nem uralkodik a vizeken.

A buvárhajó nem mulja felül a többi tengeri harci eszközt, csak teljessé teszi.

Szüksége van a felszínen mozgó flotta közreműködésére, mert ez a flotta a legfontosabb s így a tengeraltjáró nem töltheti be a tenger felszínén működő flotta misszióját.

Ezekből a szakvéleményekből kitűnik, hogy a buvárhajók munkáját aknavetőknak és cirkálóknak kell védeniük.

különben elsüllyeszthetik őket, mivel falaik könnyen sebezhetőek.

ANGLIA

Mivel az a vélemény alakult ki, hogy

a mostani háborúban a tengeri haderőknek fontos, talán döntő szerepük lesz,

alább közlünk egy összefoglaló statisztikát a nagyhatalmak tengeri haderejéről Alexander Bredt, a német tengeri haderő nyugalmazott főparancsnoka 1939. évi „Weyers Taschenbuch der Kriegsmarine” című művéből.

A német szerző Angliát, mint a tengerek urát emlegeti. Véleményét az alábbiakban támasztja alá:

Nagybritánia 429 hajóból álló hadiflottával rendelkezik minden kategóriában, összesen 1,295.000 tonna űrtartalommal.

107 régi hajója van, melyek anyaga kitűnően felhasználható és

e pillanatban 107 új hajó készül gyáraiban

614.000 tonna űrtartalommal. A különböző egységek így oszlanak meg: 15 csatahajó 474.000 tonna űrtartalommal és hét készülő csatahajó 255.000 tonna űrtartalommal. 7 repülőgépbázisnak alkalmas hajó 138.000 tonnával, 5 ugyanilyen készülő hajó 115.000 tonnával. 15 nehéz cirkáló 146.000 tonnával, 24 könnyű cirkáló 183.000 tonnával és 22 készülő könnyű cirkáló 156.000 tonnával, 102 könnyű hadihajó 149.000 tonnával. Ebben a kategóriában Angliának 73 régi és 24 készülőben lévő hajója van. Végül 76 buvárhajó 64.000 tonnával, tíz régi és tíz készülő buvárhajó 18.000 tonna űrtartalommal.

FRANCIAORSZÁG

A világ nagyhatalmai között

Franciaország tengeri haderő tekintetében a negyedik helyet foglalja el, Európában a második helyet.

Statisztikája a következő:

Csatahajók: 7 darab, összesen 264.000 tonna. Négy van készülőben, 140.000 tonnával. Repülőgépbázisnak alkalmas hajó 1 darab 22.000 tonnával, kettő van készülőben. Nehéz cirkálók: 7 darab 70.000 tonnával. Könnyű cirkálók: 12 darab 85.000 tonnával. Ötöt készítenek 24.000 tonnával. Könnyű hadihajók: 71, 121.000 tonnával, 16 van készülőben 26.000 tonnával. Buvárhajók: 76, 74.000 tonnával, 22 készülő 19.000 tonnával. (Sovjetországnak első helyen áll a buvárhajók mennyiségét tekintetében az egész világon. Az oroszok szerint Franciaország áll a második helyen.)

NÉMETORSZÁG

A világ országai között

Németország a hatodik helyet foglalja el, Európában pedig a negyediket, Anglia, Franciaország és Itália után.

Németországnak 5 csatahajója van, 82.000 tonna űrtartalommal és kettő van gyártás alatt, 70.000 tonnával. Repülőgépszállító hajó kettő van készülőben. Nehéz cirkáló 3 van gyártás alatt. Könnyű cirkáló: 6, 35.000 tonnával, 2 készülőben 10.000 tonnával. Könnyű hadihajó: 37, 43.000 tonnával, 29 van készülőben 30.000 tonnával. Buvárhajó: 43, 16.000 tonnával, 22 készülő 11.000 tonnával.

A jövő mutatja majd meg, hogy ugyanilyen lesz-e a tengeri erő egyensúlya a mostani háborúban, mint Alexander Bredt írja.

Feloszlatták a francia parlamentet

Eljárás indult a kommunista képviselők ellen

Párisból jelentik: A francia hivatalos lap reggeli száma közli a parlament feloszlását. Hír szerint erre az intézkedésre azért volt szükség, hogy most már a kommunista képviselőket nem fogja védeni a mentelmi jog és így a hatóságok erélyes intézkedések révén könnyen megakadályozhatják azt, hogy a kommunista kép-

viselők propagandát fejtsenek ki a párt érdekében. (Radiopress.)

Párisból jelentik: A Havas ügynökség jelentése szerint kedden Daladier miniszterelnök és Ossusky párisi csehszlovák követ aláírták azt az egyezményt, amely a csehszlovák hadsereg létesítésére vonatkozik. (Rador.)

ter elrendeli, hogy a szülők határozzák meg gyermekeik nemzetiségét, akkor nem lehet vita és az iskolaigazgatók és tanfelügyelők nem helyezkedhetnek más állásponton. A kormány békét, nyugalmat és megértést akar, ez pedig el sem

képzelhető másképpen, mint a kisebbségekkel való együttes munkában. A múltból visszahozott névelemzés nem szolgálja ezt a célt. Csodálkozunk, hogy egyesek ezt még mindig nem látják be.

KÖZGAZDASÁG

Mindössze kétszáz kereskedő nyújtotta be eddig az árelenőrzéssel kapcsolatos bejelentéseket

Az árelenőrzési törvénnyel kapcsolatosan Temesvár város gazdasági hivatalánál közölték a kereskedelmi érdektestületekkel, hogy aránylag csak igen kevés árbejelentés érkezett a kiskereskedők részéről. A város ugyanis legalább négy-öt száz cégre becsülte azoknak a számát, akiknek az árelenőrzéssel kapcsolatos bejelentéseket be kell nyújtaniuk és ezzel szemben csupán kétszáz cég tett eleget a törvényben előírt ezen kötelezettségének.

A város közegei erre való tekintettel a közeli időben alapos ellenőrzést fognak bevezetni és a törvényes szankciók alkalmazására kerül a sor azokkal szemben, akik a bejelentést elmulasztották. A Kereskedők Egyesületének közbenjárására a városi hatóság

még egy-két napi haladékot ad ezen árjegyzékek utólagos benyújtására.

Ezzel kapcsolatban az egyesület felhívja a kiskereskedők figyelmét arra, hogy már a második helyzetjelentés benyújtása is esedékes lesz. Ebben a második helyzetjelentésben a cégek kötelesek megjelölni azokat az árakat, amelyeken az utóbbi tíz nap alatt az árelenőrzés alá eső cikkeket beszerezték, továbbá azokat az árakat, a melyeken ezeket a cikkeket eladták. Tekintettel arra, hogy a városházán a tisztviselők délután állanak a közönség rendelkezésére, szombaton délután pedig nincsen hivatalos óra, ennél fogva

az árjegyzékek benyújtását az érdekelteknek ma, pénteken, de legkésőbbén hétfőn délután öt és hét óra között

a város gazdasági hivatalában kell eszközölniök.

A bekebelezett adósság fizetett kamatát levonják az ingatlan jövedelméből

Höger Józsefné erzsébetvárosi lakosnő a csanádgyézházmegyei alapítványi pénztárból ingatlanára 80.000 lei kölcsönt vett fel. A kölcsön után a törlesztésen kívül 1938 április 1-től 1939 március 31-ig terjedő pénzügyi esztendőben 6.375 lei kamatot fizetett. Az 1939 április 1-én kezdődő pénzügyi esztendőre kérte a fennálló törvények alapján, hogy a fizetett kamatot az ingatlan jövedelméből levonásba hozzák. A pénzügyigazgatóság azonban ezt a kérelmet elutasította azzal a megokolással, hogy az alapítványi pénztár nem igazolta a tőkekamatadó

megfizetését. Höger Józsefné a törvényszékhez fellebbezett, ahol ügyét Deleanu törvényszéki főelnök elnöklété alatt tárgyalta. Fekete József dr. ügyvéd Höger Józsefné képviselőjében kifejtette, hogy az alapítványi pénztár nyilvános számadásra kötelezett intézmény és így nem köteles a tőkekamatadó fizetését külön igazolni, hanem elegendő, ha a Högerné által a múlt évben fizetett kamatot igazolja. A törvényszék az érvelést elfogadta és utasította a pénzügyigazgatóságot, hogy a fizetett kamatot hozza az ingatlan jövedelméből levonásba.

Huszéves lejáratú amortizációs állampapírral fedezik az angol exporthitelt

Az öt és fél millió fontos angol exporthitelgaranciára vonatkozó román-angol egyezmény értelmében a garancia, amelyet az angol kormány, illetőleg a Board of Trade vállal a Romániába irányuló exportszállításokra, 5.612.300 font sterling összegig és annak kamatáig terjed. Az exporthitelgaranciát az angol Board of Trade az 1940 május 31-ig létrejött exporthitelgarancia vállalja, ha azok megfelelnek az exporthitelgarancia nyújtására vonatkozó szerződés feltételeinek. A szállítási szerződés tárgya csak Angliában, illetőleg az angol birtok területén előállított áru.

Kimondja az exporthitelszerződés azt is, hogy az Angliában ilyenképpen vásárolt angol árukat csak angol hajókkal lehet szállítani és angol biztosítóknál biztosítani. Az exporthitel fedezetül évi 5 százalékos kamatozású és legkésőbb 1939. november 15-ig visszafizetendő címletek szolgálnak, amelyeknek névértéke 100 font, 500 font, vagy 1000 font lehet. Ezeknek a kötvényeknek amortizálása, valamint kamatainak fizetése félévenként történik. Az amortizálás sorshuzás útján eszközözendő. Az első sorshuzás november 15-én lesz. A kötvényeket a román állam bocsátja ki.

Négyezer vagon lisztet szállít Magyarország. A Magyar Külkereskedelmi Hivatal a közelmúlt időben a magyar lisztexportra névbe több fontos tárgyalást fejezett be. Ennek eredménye gyanánt a lisztkivitel rövidesen megindulhat. Ezerint Magyarországot Németországba, valamint Olaszországba közel 4000 vagon lisztet fog exportálni. A szükséges mennyiségnek körülbelül 70%-át a vidéki magyar malmok szolgáltatják.

A szabadkereskedelmi devizaengedélyre jogosult bankok. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium által kiadott rendelet értelmében az alább felsorolt bankok jogosultak arra, hogy a szabad kereskedelem tárgyát képező devizákkal foglalkozhassanak: Banca Romaneasca, Banca de Credit Romana, Banca Comercial Romana, Banca Italo Romana, Banca Urbana, Soc. Bancara Romana, Banca de Scout a Romaniei, Banca Anglo Romana, Banca Anglo Cehoslovaeca, Bank of Roumaine, Banca Cerealistilor, Banca Chrisovelonii, Institutul National al Cooperativii.

A gyári lerakatok bejelentési kötelezettsége

Röviden megemlékeztünk arról, hogy a gyári lerakatok alá vannak vetve az új spekulatív törvény rendelkezéseinek. Meg kell azonban kétfele lerakatot különböztetni: a) amelyek a fogyasztók részére kicsinyben adjanak el, b) amelyek nagykereskedők számára adják el az árut. Az első kategória úgy tekintendő, mint a kiskereskedés, tehát tartoznak árjelzést közzétesztetni, az előjárásnak árjegyzék-másolatot küldeni, minden tíz napban a változásokat közölni, az ellenőrző szervek felhívására a közszükségleti cikkeről szóló számlákat felmutatni. Ezzel szemben a nagybani lerakatok jelentést közvetlenül a minisztériumba tartozott szeptember 23-ig megküldeni. Ezek számára a minisztérium engedélyezte, hogy az áruaktár leltárát szankcionálás nélkül utóbb is betérjesszék. A bejelentési lista mintája a Mon. Of. szeptember 21-iki 219. számában jelent meg. Ugyancsak kötelesek a nagybani lerakatok az állományt, a fogyatékot, a középárát (mindezt csak közszükségleti cikkekre nézve) 10 naponként a minisztériummal közölni. A nagybani lerakatok által elérhető nyereséget a spekulatív törvény 10. szakasza, a kicsinybani lerakatok nyereségét ugyanezen törvény 5. szakasza állapítja meg.

Vállalkozók nem részesülhetnek a minimális adó kedvezményében

Ismeretes, hogy április 1-től a vállalkozó egyes vállalati ügyletek után fizetik az adót. De a nagyobb cégek a vállalati munkán kívül számon egyeb kereskedelmi ügyletek kötnék és ezért a pénzügyminisztérium ehrendelt, hogy az ilyen ügyletek után külön évi adót fizessenek. Ennek az utólagos megadózottatás tárgyában most újabb miniszteri rendelet jelent meg, amely szerint a vállalkozók a minimális adóval nem adózhatók meg. Ha tiésem a nem vállalkozói szerződésből eredő jövedelmük kintik, úgy a jövedelmük nem haladja meg a minimális jövedelmet, de ez az eljárás ellentétben áll a törvény szellemével. Ezért a rendelet szerinti adó megállapításánál a minimális adót kivételül vállalkozóra nem lehet.

Vállalati hírek

A Vacuum Oil Company S. A. R. Bucuresti igazgatósági elnöknek Anton Mocsonyi de Focșani alelnöknek Reginal Henry Evanst, adminisztratív deleguének pedig Djuro Baslert választották meg.

A Dacia bucurestii pamutfonó alaptökejét 5 millió leiről 70 millió leire emeli fel.

Kereskedelmi szerződéseink és a külkereskedelmi törvény. A nemzetgazdasági minisztériumban értekezletet tartottak az új külkereskedelmi törvénynek a külállamokkal kötött kereskedelmi egyezményekkel összhangba hozása végett. Bujoiu miniszter elnöklété alatt jelen voltak a román államtitkár, Dumitrescu a kereskedelmi tály igazgatója, Mitescu mérnök, a külkereskedelmi igazgatója, Demetrescu az egyezményi osztály igazgatója, Pillat párisi kereskedelmi attasé, Bianu doni, Geormăneanu berlini és Mătașaru budapesti kereskedelmi attasék. Az össze kérdések belvártalása alapján rövidesen megtörténnek az illetékek kiállítására vonatkozó intézkedések.

Kiadták az export-import kérvények új mulait. A külkereskedelmi hivatal igazgatóság készítette és az érdekelteknek rendelkezésére csátja az új törvény szerinti kérelmek formulája a behozatal, mint a kivétel, valamint a deklarációra vonatkozólag. A kérvény szerint azt bejelenteni, hogy ki a kérelmező, melyik ország kíván behozni, vagy melyikbe akar kiszállítani a valutat, amelyben az ügyletet köti és az áru vártarifa szerinti megjelölését. Amint forgalomba kerültek a nyomtatványok, máris nagyszámú kérelmet adtak be.

A hánsági gabonapiac áral. Buza 75 k 430 lei, tengeri 430 lei, korpa 320 lei, új zab 350 lei, muharmag 400 lei, tökmag 950 lei, káposztace 820 lei, lencse 600—700 lei, új takarmányárpa 350 lei, tavaszi árpa 430 lei, lóheremag 210—220 lei, lucernamag 300 lei százkilónként.

Francia ajánlat a petróleumjövédék megszárlására. Három évvel ezelőtt az állam és a Petrofonia között megegyezés jött létre, amelynek telmében az állami petróleumredevencát 12 év át a francia Petrofonia vásárolja meg. Ez év május 1-től kezdődően egy évre, szükség esetén pedig hosszabb időre is felfüggeszethető a Petrofonia redevencavásárlási joga. Az állam az így felszárult petróleumredevencia átvételére úgy beföldön mint külföldről több jelentős ajánlatot kapott. Az ajánlatokat most tanulmányozza I. Bujoiu nemzetgazdasági miniszter.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon kedves rokonaimnak, ismerőseimnek, a Procháska-malom igazgatóságának és tisztikarának, valamint barátainak, kik forrón szeretett édesanyám,

özv. Halmos Jánosné szül. Recktenwald Gizella

vértanulmányait alkalmával családjunkat vigasztaló szavaikkal felkerestek és virágadományokkal borították drága halottunk sírhantját, ezúton mondom hálás köszönetet.

Halmos A. Tibor.

Megkezdtek a negyedik negyed importkérvényeinek beiktatását

A gabonaexportőrök emlékirata az új külkereskedelmi rendszerről

A nemzetgazdasági minisztériumban tegnap értekezlet volt, amelyen azon áruk importálásával foglalkoztak, amelyek már az október elsejei törvény életbelépte előtt transzfervizumot kaptak. A Külkereskedelmi Hivatal megkezdte az importkérvények beszedését.

A gabonaexportőrök értekezletre ültek össze,

hogy az új kiviteli rendszert megbeszéljék, úgy határoztak, hogy minden exportcég irásban teszi meg észrevételét és azokat egységes emlékiratban foglalják. Az értekezlet elhatározta, hogy sürgős felvilágosítást kér a minisztériumtól, hogy az október 9-ig történt meghosszabbítás vonatkozik-e az ezen időpontig megkötendő ügyletekre, avagy az addig ténylegesen végbement behozatalra.

SPORTSEMÉNYEK

Svédország került az „Északi Kupa” élére

Vasárnap Svédország Stockholmban legyőzte 4:1-re Dánia csapatát. Ezzel a svéd csapat került az Északi Kupa élére, amely jelenleg így áll:

1. Svédország	9	6	0	3	26:14	12
2. Norvégia	8	5	1	2	23:14	11
3. Dánia	8	4	1	3	20:12	9
4. Finnország	9	1	0	8	8:37	2

Még a norvég-dán mérkőzés lejátszatlan. Norvégia tehát győzelme esetén egy ponttal meg is nyerné a kupát.

Sporthírek mindenfelől

Egy hét alatt négy hölgyvilágrekord. A hollandiai hölgyuszok ugyancsak kitették magukat: egy hét alatt négy remek világrekordot usztak: 100 yardos hölgy melluszás: Van Feggelen 1 p. 07 mp. (Ez az első világrekord, mert csak ezután hiteliesen rekordot ezen a távon.) 100 yardos hölgy hátuszás: Cora Kint 1 p. 05.1 mp. Eddigi világrekord 1 p. 07 mp. ugyanő. 100 m. hölgy hátuszás: Cora Kint 1 p. 10.9 mp. Eddigi világrekord 1 p. 12.9 mp. ugyanő. Ez az eredmény férfiaknak is becsületet válik. 150 yardos hölgy hátuszás: Cora Kint 1 p. 42 mp. Régi: Van Feggelen 1 p. 43.3 mp. Elképzelhető, hogy a négy világrekordért milyen ünneplésben részesítették a kiváló uszónőket.

bénult cselekvőképességét. Villámgyors mozdulattal hajolt le, felemelte törét a homokból és Ronald oldalán teremt. Itt magasra emelte a törét, egy pillanatig habozott, pedig csak a helyet kereste ki szemével az állat testén, hogy annál biztosabb legyen a találata... egy másodperc telt el csak ebben a sorsdöntő várakozásban, de az is, mintha órák hosszat tartott volna. Azután megvillant a tör a holdfényben és az indus markolatig döfte bele az állat baloldalába, bordái közé a szive tájára. Mesteri döfés volt, meglátszott rajta, hogy gazdája tudja kezelni a törst s hogy nem ez az első vadászkirándulása, amikor az ember akár eldobhatja löfgyverét és csak csupasz törére bizza magát és csak abban remélhet.

Mesteri döfés volt. A hatalmas állat egyetlen elháló hörgést hallatva, roskadt össze és zuhant le a porondra. A két férfi pár percig a kimult állatot nézte, azután eszméltek csak egymásra. Az indus arcán halvány, barátságos mosoly jelent meg és kezét szívélyesen nyújtotta az angol felé:

— Pár pillanatot kések és akkor most én fekszem itt, az állat helyén...

Lábát rátette a halott állatra és úgy folytatta: — Megmentette az életemet, kedves idegen és bárki is legyen, va valamit óhajt, valamire szükség van, valamiben segítségére lehetek, forduljon bizalommal hozzám, én ugyanis Omar herceg vagyok... Balami radzsának a fia. — tette meg hozzá magyarázólag.

Ronald keményen és őszinte örömmel szorította meg a feléje nyújtott kezét és elhárította magát a másiknak a hálálkodását.

— Igazán nem tettem egyebet, mint amennyit ön értett. Sőt talán még annyit sem, úgy, hogy nem is érdemes beszélnünk róla... de talán nem sebesült meg komolyabban?

A fiatal herceg mosolyogva, sugárzó jókedvvel legyintett egyet a kezével:

— Óh, szóra sem érdemes, néhány karcolás az egész. De talán önnek történt komolyabb baja — fordult azután aggodalmasan Ronald felé, aki sietett őt megnézni.

— Nem. Csodálatosképpen én bőrrel szabadul-fam meg. Ép bőrrel és szakadt bőrkabáttal.

Az indus is mosolygott:

— Még mindig jobb, mintha fordítva történt volna!

A hajó közben a parthoz farolt és csakhamar

Kiss és Eilhardt nem mennek Athénbe. Kiss és Eilhardt nem mennek Athénbe — nyilatkozta. Palangeanu ezredes, az atlétikai szövetség elnöke. Eilhardt rudgró katonai szolgálatot teljesít és nem kapott engedélyt arra, hogy elhagyhassa az országot. A középtávú Kiss részére két nap alatt lehetetlenség egyéni utolevel szerezni, így ő sem mehetett Athénbe. A szövetség elnöke végül hangoztatta, hogy a mai zavaros időkben azzal is meg kell elégedni, hogy 21 atléta eljutott Athénbe.

★

A Rapid FC feljelentette Tautu játékvezetőt. A fővárosi vasutascsapat hétfőn este visszaérkezett Bucurestibe. Bauer, a csapat vezetője kijelentette, hogy Tautu játékvezető miatt szenvedett vereséget csapata. Marinescu Gabriel tábornokhoz küldött panaszlevelében hangsúlyozzák, hogy a Kárpát FC otthoni mérkőzéseit Tautu játékvezető vezette, azért nyert a nagybányai csapat. Bauer és a Rapid többi vezetői elégedetlenek róla, hogy a Kárpát FC Tautu nélkül, Bucurestiben rávert a Ripensia felett győzedelmeskedő Unirea Tricolorra.

★

Negyven hely a vidéki edzők részére. Marinescu Gabriel tábornok elhatározta, hogy negyven helyet biztosít a vidéki edzők részére a II. Carol király Otthonban. Ezek az edzők résztvesznek az edzőiskola tanfolyamain.

Welton alakja jelent meg a korlát mögött, aki tölcserít csinált két tenyeréből és lekiáltott hozzájuk: — Halló, minden rendben van?

Majd, amikor megkapta a választ, átmászott a korláton és lekuszva a közbén lebecsült kötelhágcsón, ő is partot ért és néhány perc múlva már ott állott mellettük és a kimult, gyönyörű szép, hatalmas tigris mellett.

— Semmi komolyabb baj? — kérdezte ismét, szeméit végigjártatva mindkettőjükön és Ronald mosolyogva ismételte:

— De ha mondom, hogy semmi...

— De azért a kis kötszeres ládat mindenesetre a hónom alá vettem... Na de egy ilyen kaland, mondhatom, ez egész életveszedelem volt.

— Hogy mi volt, az mellékes. A fődolog az, hogy hála Istennek, szerencsésen megusztuk, elmúlt ez is — nevetett föl Ronald, azután a herceg felé fordult: Megengedi, hogy bemutassam legkedvesebb barátomat, Jack Weltont, — Omar herceg Balami-ból.

Welton szokott módján, a világ legszívélyesebb ábrázatával, de olyan erősen szorította meg a herceg kezeit, hogy az egy olyan grimaszt vágott, mintha valaki legalább is összetörte volna a csontjait. De azután szintén mosolygott.

— Nagyon örvendek, hogy Önt is megismerhettem, uram!

Welton meghajolt és tiltakozó mozdulatot tett kezeivel:

— Kérem, kérem, részemről a szorence... de mielőtt tovább mennék, megengedi ugyebár, hogy kissé gondjaimba, illetve pártfogásomba vegyem.

És hirtelen be sem várva, odalépett hozzája és a hóna alatt tartott kis ládikából megfelelő szerkelt vett elő, kimosta a herceg homlokcsontját és nagy gyorsasággal és ügyességgel kis kötést tett rá.

— Készen vagyunk, kérem, máris készen vagyunk, hiszen hála Istennek, jelentéktelen az egész mintha csak egy kis házi cicával játszódtott volna... de azért ménts Isten, hogy minden nap ilyen cicával kerüljön szembe az ember.

Hát én sem éppen kerestem az alkalmat erre a kis játszóházra — mosolygott az indus — de hát az emberrel nagyon sok minden történik az életben, amit nem akar és amihez nincsen kedve...

(Folytatjuk)

— Az átmeneti külkereskedelmi intézkedések. Tegirtuk tegnap, hogy bár október 1-ével életbe lépett az új külkereskedelmi törvény, a nemzetgazdasági minisztérium is szükségesnek tartotta, hogy átmeneti időre felfüggeszse ennek a törvénynek a végrehajtását, miután a szükséges előkészületek még nem történtek meg. Erre az október 9-én estig tartó átmeneti időre a miniszter most utasította a minisztériummal együtt a vámhivatalokat, hogy október 9-én estig oda beérkezett árukat a régi törvény alapján, tehát úgy a kivitelnél, mint a behozatalnál az új engedélyokirat nélkül intézzék el, — én reggeltől kezdve érkező áruknál azonban már az új törvényt alkalmazzák. Ami a külkereskedéssel kapcsolatos bank és deviza ügyeket illeti, pénzügyminiszter, úgyis, mint a Banca Nationala elnöke, a nemzetgazdasági minisztérium két amtikárjával beható megbeszélést folytatott a módosított intézkedések tárgyában. A jogosított bankok az új törvény szerinti deviza problémák tisztázásáig folytatán egyelőre tartózkodtak az üzletelésben, ami az árfolyamok kialakulásában okozott nehézségeket. Ezen nyitott kérdések megoldása az új törvény szerint egy megalakítandó felsőbb tanács feladataként tartozni, amely 16 tagból fog állni és emellett meg kell alakítani a külkereskedelmi tanács különböző igazgatási osztályainál az új törvényből álló intéző bizottságokat. Ezeknek a szervezeti alakulásának a szabályzatát most kéri a nemzetgazdasági minisztérium és rövidesen meg fog jelenni a hivatalos lapban.

— Módosították a bányatörvényt. A hivatalos lap szeptember 26-iki számában rendeleti törvényként meg az 1937 évi bányatörvény 72-ik szakasának módosítása tárgyában. A módosító törvény mondja, hogy az árverésre kerülő bányakoncessziók megvételére az államnak elővételi joga van. Ennek megfelelően az árverési vevő az árverés eredményéről 15 napon belül köteles értesíteni a nemzetgazdasági minisztériumot, amely szintén 15 napon belül dönt, hogy kíván-e élni elővételi jogával, vagy sem. Ha az árverési vevő ezt elmulasztja, a nemzetgazdasági minisztériumnak bármikor jogában áll elővételi jogát gyakorolnia.

— Kimutatás a Nemzeti Bank arany és deviza lefordításáról. Megjelent egy kimutatás, amely összehasonlítja a Banca Nationala arany és deviza készleteinek emelkedését szeptember 9. és 16. között. Ez alkalommal 20 milliárd 296,539,029 lei értékű arany volt a banknál és 150,724,712 lei értékű érviztartalék állt a külkereskedelmi rendelkezésre. Ezzel szemben szeptember 9-én az arany 22 millió 689,800 lei-el volt kevesebb, a devizaállomány pedig 2 millió 961,136 lei-el volt kisebb.

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Írta: K. D.

Beata, aki terítőt borítva vállára, kíváncsian nézett ki Welton után és most hozzátámaszkodva és megemelve átkarolta őt, borzongva figyelte a rettentő jelenetet, hangosan felsikoltott:

— Jaj Istenem, mi lesz vele...!

Görccsös reszketéssel nézett Ronald után, aki akkor már erős karjaival szelte a hullámokat. Három-négy biztos, erőteljes csapással a partnál teremt, kigázolt a vízből, kezébe szorította a törét és óhánva indult meg a borzalmas küzdelem felé.

Mert borzalmas elkeseredett küzdelem folyt ott. A tigris minden erejét összeszedve még egyszer rálelte magát az indusra, aki viszont minden erejét megfeszítve és ügyességét igénybe véve, igyekezett védekezni. Ronald hangos kiáltással, zajos ordítással közeledett, hogy magára terelje a tigris figyelmét és célját el is érte, mert az állat hirtelen összerázkodott, egy pillanatra megmerevedett, mozdulatlan maradt, felfigyelt. Azlán szokott gyorsaságával és pompás testmozdulataival egy pillanat alatt fordult változtatott, hogy az új ellenség ellen forduljon és egyetlen hatalmas, dühös ugrással mellette termett.

Ronald nem vesztette el hidegvérét, feszült várakozással figyelte a fenevadat és hirtelen oldalra tett ugrással kitért előle. Az ugrás közben azonban elvesztette egyensúlyát és térdre zuhant a homokba. Pár pillanattal tartott ez csak és máris összeszedte magát, gyorsan fel akart emelkedni, de a tigris gyorsabb volt. Mellette termett és hatalmas mancsai a hátára nehezdedek, éktelen karmai mintha csak valamilyen rongy volna, szétszakították kemény bőrkabátját. A fiatal angol helyzete kétségbeesítő volt, annál is inkább, mert nem volt kipróbált vadász és különösen ilyen veszedelmes fenevaddal szemben nem tudta, hogy melyik oldalán támadja meg, hol lehet gyorsabban és a leghatásosabban hozzáférni...

Az a rövid pillanat azonban, amellyel a tigris Ronald felé fordult, elég volt a fiatal indusnak arra, hogy összeszedje magát és visszanyerje meg-

Kiválasztja és elfávolítja a szervezetből a mérgező anyagokat

Tehermentesíti a májat és a veséket

Oxidálja a zsíradékokat

Revitalizálja a vért

URODONAL

A LEGBIZTOSABB REUMA ELLENI SZER

VERKERINGESÉ ZAVAROK ÉRELMESZEDES BORBETEGSÉGEK

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY. MEGBIZHATÓ MARKA

Rádió

PÉNTEK, OKTÓBER 6.

Rádío Románia. 12: Időjelzés. 12.03: Könnyű zene hanglemezekről. Rádío Romania és Rádío Bucuresti. 13: Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb közlemények. 13.10: A hangmez műsor folytatása. 13.30: A rádió zenekarának déli hangversenye. 14: Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek. Rádío Romania. 19: Időjelzés, idő-

Járásjelentés. 19.02: Hanglemezek. Rádío Romania és Rádío Bucuresti. 20: Iorga tanár előadása. 20.20: Hanglemezek. 20.45: Hírek, sporteredmények. 21: Énekhangverseny. 22.25: Hírek, háztartási és egészségügyi tanácsok. 22.45: Könnyű zene hanglemezeiről. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 1.10: Szalóonzene. 1.40: Hírek. 2.30: Cigányzene. 3.30: Hi-

rek. 5.15: Diákféléra. 5.45: Hírek. 6: Hírek román és magyar-orosz nyelven. 6.15: Hangfelvételek. 6.55: Szalóonzene. 7.15—7.20-ig: Felolvasás. 7.25: Keeskés Tibor dr. előadása. 8.15: Hírek. 8.30: A m. kir. Honvédelmi Minisztérium 2. sz. részlegének műsora. 8.45: Versék. 9.10: M. kir. Irén zongorázik. 9.40: Zene. 10.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 11: Melles B-la-zenekar. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.15—7.40-ig: Gyorsírás. 8.45: A m. kir. Honvédelmi Minisztérium 2. sz. reggeli csoportjának műsora. 9: Hírek magyar, szlovák és magyar-orosz nyelven. 9.20: Geréb László dr. előadása. 9.50: Melles Béla-zenekar. 10.35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, OKTÓBER 7.

Bucuresti. Rádío Románia. 12: Időjelzés, vizáljelentés. 12.30: Könnyű zene hanglemezek. Rádío Románia és rádío Bucuresti. 13: Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb közlemény. 13.10: A Cires zenekar déli hangversenye. Hírek. 14.20: A hangverseny folytatása. 15: Látványosságok, művészeti hírek. Rádío Románia. 18: Országórók órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 19.17: Operarézközhanglemezeiről. 19.45: Gala Galaction tanár előadása. Rádío Románia és Rádío Bucuresti. 20: A rádió szalóonzekara játszik. 21.45: Modern tánceredmények. 21: Rádío posta. 21.15: Modern tánclemezek. 22.30: Hírek, háztartási és egészségügyi tanácsok. 22.50: Hanglemezek. 23.10: Könnyű zene hanglemezeiről. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádío. 11.40: „Mit nézünk meg?” ismertetés. 1.10: Beszélgetés zenekar. 1.40: Hírek. 2.30: Hanglemezek. 3.30: Hírek. 5.15: B. Czeke Vilma mesél. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 6.10: Táncclemezek. 6.30: Bendász Mihály előadása. Utána hanglemezek. 7: Énekkar. 7.35: Felolvasás. 8: Cigányzene. 8.15: Hírek. 8.40—8.45-ig: Felolvasás. 9.25: Szalóonzene. 10.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. 11: Kamarazene. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.30: Táncclemezek. 7—7.25-ig: A Szociális Missziótársulat előadása. 7.35: A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági félérája. 8.30: Révay József dr. előadása. 9: Hírek, szlovák és magyar-orosz nyelven. 8.10: Országos Postazenekar. 10.35: Időjárásjelentés.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1939. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovattal szavankint kettő leu. Legkeisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratiann 8. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lafovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vifek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratiann 15/a. Telefon: 45—13.

Állást keres

Etel-hordást, vagy más könnyebb munkát vállal középkorú nő. Cím: Freldorf, KXVI. ucca 21. 1065

Mosást, vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tiszta asszony (ügyszintén otthoni mosást is). Kovács. III., Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Komoly nő munkaező irodai gyakorlatlaltal pénztárnoknői, vagy más bizalmi állás keres. Szives megkereséseket kérem „Szerény igényű” jelleg alatt a kiadóba. 1443

Bejárónő megbízható délután 2—7-ig állást keres. Tóth Mária IV. Str. Olanescu 3. 2034

Autó-velet

Autó most generáljavított elegáns, sukkott kocsi jó gumikkal, kevés benzinfogyasztással olcsón eladó. Erdőkudók írjanak „Autó 30.000” jellegére a kiadóba. 2043

Eladó, előszobafal, szennycsokrény és egyéb háztartási cikk. IV. Str. Bratiann 29. III. emelet 2. 2045

Lakas

Háromszobás modern komplett lakás, szép mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. IV. Str. Vlahuta 11. 1362

Szép 2 szobás lakás összes mellékhelyiségekkel, 6-os villamos megállónál november 1-re kiadó. Megtekinthető naponként délelőtt 9 órától délután 4 óráig. Közlelbi felvilágosítást ad Ringeing III., Str. Cluj 17. 1346

Mérsékelt házber mellett november elsejére sűrűsén kiadó egy négyszobás lakás a Belváros központjában. I. Str. Alba Iulia 3. III. emelet. 2042

Műlönféle

Klinikai képzettséggel cukorbetegségeknek és gyomorbetegségeknek diétás konyhát nyitok. Jelentkezések délelőtt 11—12, délután 5—6 óra között. III., Str. Domnita Balasa 14. Telefon: 39—73. 1359

Helyszűke miatt elárusítjuk az őszi szezonra alkalmas női, férfi és gyermek gumi cipőinket páronként 25, 40, 50 és 60 leies árban ARENA GUMIPAR III., a Traian hiddal szemben

Printaria a „HIRLAP” tipografia si editura S. I. S. a Arad